

UUDIS

Lõhe pankade ühisprojekti

Swedbanki jaepanganduse tegev-
direktor **ULLA ILISSON** teatas eile,
et nemad pankade sularahaauto-
maatide võrgustikuga ei liitu. On
oht, et teenuse kvaliteet halveneb
ja kannatab ka turvalisus. ▶3

EDETABEL

Võõrkapitaliga tasub ettevaatlik olla

Äripäeva Hiiumaa ettevõtete 2010. aasta edetabeli võitja Dagö Trade OÜ juht
RUUDI KASSER hoiatab, et võõrkapital võib raskel ajal alt vedada. ▶12-13

Äripäev

Teisipäev, 4. oktoober 2011
nr 179 (4363) 2,24 eurot (35 kr)

↓ EUR/USD
1,3327

↑ USD/EUR
0,7504

↓ EUR/SEK
9,1592

↓ NordPool
49,75

↑ Euribor
1,757%

Tamming jagab Tavidi juhtidele aktsiaid

▶ Tavidi suuromanik Alar Tamming loovutas osa oma aktsiatest ettevõtte juhtidele Lauri Haasmale ning Jüri Martinile. Tehingu väärtus võis olla 4,4 miljonit eurot. ▶4-5

TAVIDI asutajale Alar Tammingule kuulus kuni reedeni 90% ettevõttest, mille väärtus on 64 miljonit eurot. Tammingu sõnul on ta ka tulevikus valmis ettevõtte pikaajaliste töötajatega aktsiaid jagama. FOTO: RAUL MEE

KONKURENTS

GSMvalve ja Navirec pilluvad süüdistusi

Kaks sõidukite jälgimissüsteemide firmat on karvupidi koos. OÜ GSMvalve süüdistab OÜd Navirec maksude maksmata jätmises. Viimane kaebab aga konkurendi halvustava reklaami peale. ▶6-7

HANKED

Ministeerium uurib inspeksiooni hankeid

Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond uurib keskkonnainspeksiooni kahtlasi hankeid. Tähelepanu all on näiteks mullu juunis väljakuulutatud maasturite hange. ▶8-9

INVESTOR

Väärismetallid kaotavad oma sära

Viimasel ajal on hakatud kahtlema väärismetallide, eelkõige kulla ohutu investeeingu staatuses. Kulla kohta öeldakse, et selle hind läheb üles mööda treppi ning tuleb alla liftiga. ▶20-21

KOLUMN

„Kutsun kõiki edumeelseid ja ideelisi inimesi ja ettevõtteid panustama tänasesse Eesti kunsti.

Kord kuus Äripäeva ja Sirbi vahel ilmuva ajalehe „Minu esimene kunstikogu” toimetaja Jaak Visnap kutsub rahvast üles kunstielu toetama. ▶18

TEGIJA

Kaari Simson
võtab Playtech Eestis ohjad enda kätte

Kuigi Kaari Simson töötas Playtech Eestis seni kõigest personalijuhina, hakkab ta edasi liikuma juhi Olavi Korhoneni asemel ise Playtech'i Eesti arenduskeskust juhtima. Korporatsioonile viimasel ajal toimunud struktuurimuutused ning Eesti allüksuse juhi roll on muu-

tunud eelkõige administratiivseks. Seetõttu ongi personalitöö ja arenduskeskuse juhtimise ühendamine loogiline samm. Huvitav samm, mida ehk mõned samas olukorras olevad ettevõtted tahaks samuti proovida. Või tähendab see hoopis seda, et siinse allüksuse tähtsus kahaneb?

REPLIIK

Rändav riigikogu

24 riigikogu liiget väisab käesoleval istungitevabal nädalal kümnet erinevat riiki. Riigikogu esimees Ene Ergma on nädalasel visiidil Jaapanis. Taavi Rõivas, Ester Tuiksoo, Aivar Sõerd ja Rannar Vassiljev osalevad Varssavis (Poola) COSACi konverentsil, Andres Herkel, Margus Hanson, Paul-Eerik Rummo, Mailis Reps ja Indrek Saar aga Strasbourgis (Prantsusmaa) ENPA sügisistungil.

Mati Raidma, Aivar Riisalu, Marianne Mikko ja Ülo Tulik kohtuvad Oslos Norra parlamendi kaitsekomisjoni, kaitseväge peastaabi ka kaitseministeeriumi esindajatega, Vladimir Velman, Deniss Borodits ja Indrek Raudne aga Minskis Valgevene-Eesti parlamendirühmaga.

Imre Sooäär osaleb Brüsselis Vahemere Liidu poliitika-, julgeoleku- ja inimõiguste komitee istungil, Väino Linde Dubrovnikus (Horvaatia) OSCE sügisistungil ja parlamentaarsel konverentsil, Marko Mikhelson, Sven Mikser, Mati Raidma ja Kadri Simson Bukarestis (Rumeenia) NATO aastastungi. Urmas Klaas aga Dresdenis (Saksamaa) rahvusvahelisel meediakonverentsil ja Viktor Vassiljev Kiievis 3. rahvusvahelisel konverentsil "Ukraina – kasakate maa".

Diplomaat Mart Helme arvab aga, et Eesti on valitsuse keskne riik, mistõttu on parlamendiliikmete reisimine lihtsalt parlamentaarne turism.

PÄÄSTEAMETI
endine juht Mati Raidma jõuab sel nädalal lausa kahele väliskomandeeringule.

PÄEVA FAKT

2400

TÖÖKOHTA loob statistikaamet seoses eelseisva rahvaloendusega. 2200 rahvaloendaja töökonkurss avanes eile. Rahvaloendaja kandidaat peaks olema hea suhtleja, ta võiks osata kasutada arvutit ning rääkida vabalt eesti (olenevalt piirkonnast ka vene või inglise) keelt. Brutotöötasuks pakutakse 600–800 eurot kuus.

AJALOO ILU

Suurpoodide sünd

17 aastat tagasi. 4. oktoobril 1994 avas Eesti Tarbijateühistuste Keskliit Tallinnas Tihniku tänavas Eesti esimese suurselvehalli Maksimarket – algas suurpoodide võidukäik. **Hetkeseis.** Täna ei kujuta keskmine tarbija elu ilma suurpoodideta ettegi, samas on paljud hakanud kodu- ja keldripoodidest puudust tundma.

TÄNA

Mille poolest erinevad Eesti jõukamad inimesed maailma rikastest?

KUULA KUKU RAADIOST PÄRAST KL 13 UUDISEID

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Millal sai kaitsekulude 2 protsendist püha lehm?

Riigi tuleva aasta muidu tagasihoidlikust eelarvest torkab teravalt silma kaitsekulutuste järsk suurendamine – tänavusega võrreldes on need kasvanud 22,2%. Nii kirjutatakse oma juhtkirjas 11. oktoobril 1999. aastal.

Täna, 12 aastat hiljem tuleb tunnistada sama – tuleva aasta riigieelarvest nähtavalt kasvavad me riigi kaitsekulutused taas silmatorikavalt jõudsalt, 21,78%.

Miks peaks raskel ajal ühe väikeriigi kaitsekulutused viiendiku võrra kasvama? Põhjendus, et me lubasime kaitsekulutusi mingiks hetkeks tõsta 2 protsendini sisemajanduse kogutoodangust, ei ole praegu me meelest pädev. Äripäeva arvates ei ole 2012. aasta veel see õige hetk, mil me kaitsekulutused moodustavad 2% SKTst, paratamatult tuleks see äkilise kaitsekulutuste kasv ju teiste elualade arvel. Pigem on see märk Eesti riigijuhtide tähelepanuvajadusest, kiitusepuudusest.

Taas kiidusõnad. On enam kui kindel, et tuleval aastal saab väike Eesti taas palju kiita. Kui hästi läheb, saab väikese Eesti kaitseminister eriti palju kiita – tõenäoliselt oleme maailmas üks väheseid väikeriiki, kes tuleval aastal kaitsekulutusi suurendab. Kas need kiidusõnad kaaluvad üles oma rahva heaolu? Kas rahvas peab tõepoolest kartulikoori sööma hakkama, et meil oleks veel mõned mittelen-davad helikopterid?

Äripäeva arvates on oma rahva ja riigi suhtes võrdlemisi hoolimatu praegusel hetkel kiidelda, et oleme üks vähestest riikidest, kes järgmisel aastal kaitsekulutusi kergitab.

Ja mis meid kõige enam nõrritab, on see, et see 2 protsenti on fakt. See on justkui maailma alustala, ta ei ole ei vaidlustatav ega diskuteeritav, ta lihtsalt on.

”

On oma rahva ja riigi suhtes võrdlemisi hoolimatu kiidelda, et oleme üks vähestest riikidest, kes kaitsekulutusi suurendab.

Kuid vaatame numbrite taha. 2% tuleva aasta SKTst on 340,7 miljonit eurot. Tuleva aasta riigieelarve kohaselt loodab riik maksudest kokku koguda 4,66 miljardit eurot, st kaitsekuludeks läheks 7,3% kogutud maksudest. Kaitsekulutuste kasv moodustab 60,9 miljonit eurot (vanas rahas ca miljard krooni), mida selle lisarahaga tehakse? Näiteks kasvab teabeameti kulurida 4,6 miljoni euro võrra. Kuid 47 miljoni euro võrra kasvavad kaitseväge ja -ministeeriumi majandamiskulud, sealhulgas, pangetähele, kasvab kaitseotstarbelise erivarustuse soetamise kulu 35,9 miljoni euro võrra.

Seega läheb suurem osa kasvust erivarustuse soetamiseks, mis toob meid ühe tõsise murekohani, need on militaarhanked. Hange-ge ei ole Äripäeva arvates aga me kaitseväge-gele kõik kõige paremas korras. Oleme kahtlastest kaitsehangetest varemgi kirjutanud. Kuid seni peamiselt vaid nendest, mis avalikkusele mingitpidi teada, tuleva aasta erivarustuse soetamise hanked on aga arvatavasti ülisalajased. Mis tähendab, et neid ei kontrolli keegi. On väga suur tõenäosus, et Eesti tippjuhtkonna kiitusevajadus annab süsserdajatele suurepärase võimaluse äkkrikastumiseks.

“Oma riigi väärtusest arusaamine on meil ohtlikult murenemas.” /.../ “Eesti esimene iseseisvusperiood jäi lühikeseks suuresti seetõttu, et me ei osanud riigi julgeoleku eest piisavalt hoolt kanda, kuna tähtsad ja vähem tähtsad asjad kippusid segi minema ja ahnus ei lubanud avarama pilguga tulevikku vaadata. Makstud hind oli tohutu. Nüüd peaksime olema targemad ning mõistma vanemate riikide eeskujul, et oma riik vajab hoolt ja kaitset,” kirjutas toonane kaitseminister Jaak Aaviksoo 2009. aasta veebruaris. Kuid kas riiki, mida selle oma rahvas ei austa ega armasta, mille elanikkond pageb hordide kaupa välismaale, ongi üldse mõtet kaitsta?

Koolitused ja kursused

www.opetajatemaja.ee

ÜTLES

Aavo Kärmas: Meie eesmärk on, et aasta lõpuks on automaate läbinud 100 000 saadetist.

Eesti Posti juhatuse liige räägib augustis käivitatud postipakiautomaatide teenusest.
LOE LAHEMALT LK 14-15

LÜHIDALT 3

4. oktoober 2011 ÄRIPÄEV

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Swedi “ei” võib nurjata ühise automaadivõrgu

Ä KATRE PILVINSKI
katre.pilvinski@aripaev.ee

Pankade ühise sularahaautomaatide võrgustiku loomine põrkus vastu Swedbanki otsust sellega mitteliituda. Teised pangad pole võrgustiku ideed siiski veel maha matnud.

“Meie kindel soov on jätkata oma klientidele sama kvaliteedi ja tingimustega teenuse pakkumist, kuid kahjuks ei olnud laekunud ühisvõrgu teenuse pakumiste hulgas ühtegi sellist, mis selle kindlalt garanteeriks,” märkis Swedbanki jaepanganduse tegevdirektor Ulla Ilisson.

Ilissoni sõnul kaotaks kõikide sularahaautomaatide liikumine ühe teenusepakkuja kätte vajaduse pidada mitut automaati samas kohas ning pangad kaotaksid otsese kontrolli automaadivõrgu turvalisuse ja teenuse kvaliteedi üle. “Sularahaautomaate jääks mitmeski piirkonnas vähemaks ja automaatide juurde tekiks pikemad ootejärjekorrad. Ka väheneks kindlustunne automaatide turvalisuse osas,” selgitas Ilisson.

“Lisaks oleme kavandamas mitut sularahaautomaatidega seotud ning ühiskonnale olulist projekti, nagu näiteks vaegnägijatele mõeldud abivahendi paigaldamist. Ühisvõrku ootama jäädes lukkuksid kahjuks projektid mitme aasta võrra edasi,” lisas Ilisson.

SEB teenuse kvaliteedis ei kahtle. SEB jaepanganduse valdkonna juht Eerika Vaikmäe-Koit sõnas, et oma pakumise Baltimaade ühise sularahaautomaatide võrgustiku loomiseks tegid maailma eliiti kuuluvad teenusepakkujad ning seega ei tohiks

SWEDBANK otsustas jätkata oma sularahaautomaatide võrguga, ühine võrk ei tagaks panga teatel teenuse kvaliteeti. FOTO: RAUL MEE

Ä Tasub teada Kolm võimalikku arengustsenaariumi

1. Sampo pank jätkab senisel kujul koostööd Nordeaga Balti riikides.
2. Projektiga liiguvad koos edasi Sampo, Nordea, SEB ja DnBNord.
3. Projektiga liituvad täiendavalt pangad Lätist ja Leedust.

ALLIKAS: SAMPO PANK

seda kõigis kolmes Balti riigis, 11. oktoobril.

Nordea kaarditoodete juht Margus Aun ütles, et nemad on praegu projekti suhtes positiivselt meelestatud. “Kuna selle ühisprojekti eeldused on muutunud, selgub projekti edasine käekäik meie jaoks lähinädalatel,” kommenteeris Aun Swedbanki otsust.

“Oleme praegu positiivselt meelestatud,” lisas ta.

Põhjamaade edukas kogemus. Auna sõnul on Nordeal ja Sampo ühise automaadivõrgu kogemus juba olemas. “Meie kogemus Põhjamaades näitab, et ühine võrk lisab klientidele väärtust ja toimib hästi,” sõnas Aun.

Sampo panga kaardivaldkonna juht Ainar Nurk ütles, et nad ei ole veel lõplikult otsustanud, kas jätkata ühise rahaautomaatide projektiga, otsus tehakse lähinädalatel.

“Meie vaade on algusest peale olnud see, et sularahaautomaatide üldarv võib väheneda, kuid iga panga kliendi vaates automaatide arv kasvab,” rääkis ta.

küsimus teenuse kvaliteedist olla üldse päevakorral.

Vaikmäe-Koit ütles, et ühisprojekti eesmärk on parandada sularaha kättesaadavust Eestis. “Sularahaautomaadid on Eestis jaotunud ebaühtlaselt: kui linnades on kohati ülepakkumine, siis maal on kättesaadavus halb. Ühisvõrgu loomine võiks olla lähiaja üks suuremaid innovaatilisi samme panganduses, mis aitaks sularaha kättesaadavust parandada,” ütles ta.

SEB võtab seisukoha ühisvõrgu loomise otstarbekuse kohta,

sid järgmised Äripäeva tellijad: Kaja Aava, Advokaadibüroo In Jure, Külli Aermates, Architrav, Artwabrik, Baltsar Consulting, Bilanss OÜ, Celemar, Coffee Bean, Contrailer OÜ, Domus Kinnisvara Vahendus, Estiko AS, Evi Kalle FIE, Tõnis Grinkin, Riho Haljasmägi, Mati Hein, Jõgeva Linnavalitsus, Kaarma KT AS, Sirje Petter. Neile pikeneb Äripäeva tellimus automaatselt aasta võrra. Ilmelise Teaduse/Tarkade Klubi kuue kuu tellimuse võit-

ver Padrak, Anne Piirsalu, Profile Vehicles Baltic, Prosystem, Põllumajandusuuringute Keskus, Põltsamaa Autoveod OÜ, Ivar Raig, Jüri Rebane, Enn Saabas, SCF Care Teletec OÜ, Märt Sild, Toomas Simanson, Südalinna Kinnisvarahaldus, Telema AS, Terje Tigane, Ene Toomingas, Vello Vare, Vihula Vallavalitsus, Webgate, Ülemiste Hotell.

Palju õnne võitjatele ning head Äripäeva lugemist kõigile!

ARIPAEV.EE

Auhindade võitjad selgunud

Augustis ja septembris toimus Äripäeva sügisene tellimiskampaania. Nii uute kui ka kõigi vanade tellijate vahel loositi välja terve hulk toredaid auhindu. Peauhinna IPadi võitis Võru Teataja.

Äripäeva aastatellimuse võitsid Indrek Toomikas, Vjatseslav Vingissaar, Accept OÜ, B.I.A., Pirje Petter. Neile pikeneb Äripäeva tellimus automaatselt aasta võrra. Ilmelise Teaduse/Tarkade Klubi kuue kuu tellimuse võit-

ÄRILAEN INTRESSIGA ALATES 8% AASTAS!

PERSONAALNE • PAINDLIK • KIIRE

Tutvu täpsemalt tingimustega www.bigbank.ee, vajadusel pea nõu meie spetsialistidega.

(1333

www.bigbank.ee/arilaenud

BIGBANK
KIIREIM TEE RAHANI

2011

KESKKONNATEGIJA AUHIND OOTAB OMANIKKU!

Keskkonnaministerium kutsub keskkonnasõbralikke tehnoloogiad viljelevaid ja/või keskkonnateadlikult käituvaid ettevõtteid ning organisatsioone kandideerima

AASTA KESKKONNATEGIJA tiitlitele.

Tiitli võitjad saavad oma käsutusse ülaltoodud keskkonnamärgise õigusega kasutada seda oma toodetel, trükistel jm. Kandideerimine kestab kuni 28. oktoobrini 2011.

Lisainfo: www.envir.ee/keskkonnategu või keskkonnategu@envir.ee

KESKKONNAMINISTERIUM

RAHVUSVAHELISE HARIDUSE MESS TALLINNAS

“DAYS OF INTERNATIONAL EDUCATION”

6. oktoobril 10.00-18.00

Olümpia hotelli konverentsikeskuses (Liivalaia 33)

SISSEPÄÄS ON VABA

Õppeasutused Suurbritanniast, Šveitsist, Soomest, Lätist, Austriast, Vengriast, Hollandist jt riikidest.

Unikaalne võimalus saada infot algallikast ja valida programmi, mis sobib just Teile!

- Võõrkeelte õppimine välismaal.
- Erakool-pansionid ja kolledžid Suurbritanniast.
- Tasuta õppimine riigikolledžites.
- Ülikooli ettevalmistusprogrammid.
- Kõrgharidus - Bachelor, Master, MBA.
- Info stipendiumite, laenude, tasuta õppimise kohta.

Messi korraldaja:
BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Official examination centre

IELTS English for International Opportunity
UNIVERSITY OF CAMBRIDGE ESOL Examinations English for Speakers of Other Languages
ACCA

www.balticcouncil.org

Messi toetaja:

SEG
Swiss Education Group
Leaders in Class

Parimad Šveitsi kõrgkoolid Hotellindus ja turismi juhtimine

www.swisseducation.com

TALLINN, Narva mnt 7 Tel. 6998300

”Alar Tamming: Nad vastutavad selle eest, et firmal läheks hästi ja firma töötajad oleksid oma tööga rahul.

ÄRIPÄEV 4. oktoober 2011

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Tavidi suuromanik selgitab firma värskete omanike tööülesandeid.

OSALUSE LIIKUMINE

Tavidi omanikering laienes. Tamming motiveeris juhte osalusega

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Eesti ärimaailma ühe eduloo ASI Tavid aastaid muutumatuna püsinud omanikering laienes – suuromanik Alar Tamming loovutas reedel 7 protsenti oma osalusest võrdselt firma juhatuse liikmele Jüri Martinile ning nõukogu liikmele Lauri Haasmale. Tegemist on Eestis üpris erakordse juhtkonna motivatsiooniprogrammiga, mille väärtus võis olla 4,4 miljonit eurot.

“Pikaajalised tegevjuhid muutuvad ikka oma-

7
protsenti
Tavidi
aktsiatest
vahetas
reedel
omanik-
ku.

nikele partneriteks, et firma oleks edukas,” sõnas Tamming. Ta lisas, et osaluse jagamine on Tavidis loomuliku protsessi üks osa. “Olen öelnud, et kui firma kunagi maha müün, jagan 40% firmast tegevjuhtkonna vahel laiali,” meenutas Tamming.

Kommentaare ei jaga. Tavidi värsketelt omanikelt Martinilt ja Haasmalt ei õnnestunud kommentaare saada. Haasma palus ajakirjanikul telefoni otsas veidi oodata, konsulteeris tõenäoliselt Tamminguga, ning teatas seejärel, et kokkuleppe järgi kommenteerib seda teemat ainult Tamming.

Tamming ei soovinud täpsustada, kas aktsiate liikumisega kaasnes ka raha liikumine. Kas tegemist oli kingitusega või mitte, pole Tammingu sõnul üldse tähtis.

Homme ilmuva Äripäeva rikaste edetabeli järgi on Tavidi turuväärtus ligi 64 miljonit eurot ehk miljard krooni. See tähendab, et 3,5 protsenti firmast on väärt üle 2 miljoni euro. Tamming keeldub osalusi rahasse ümber arvestamast, nimetades seda täiesti vale signaali andmiseks.

Kui Tavidit hinnataks nagu börsil 15 aasta kasumi järgi, oleks Tamming nõus firma maha müüma küll. Ent börsi hinnangud on tema sõnul laest võetud. “Ma tahaks näha, kas keegi on tootmisettevõtte eest nõus maksuma 15 aasta kasumi. Mina küll müüaksin sellise raha eest oma firma. Miks ma peaks järgmised 15 aastat tööd tegema?” küsis ta.

Osaluse teenib kümnendipikkuse tubli tööga. Tammingu sõnul on Lauri Haasma Tavidiga olnud seotud ligi 14, Jüri Martin kümme aastat.

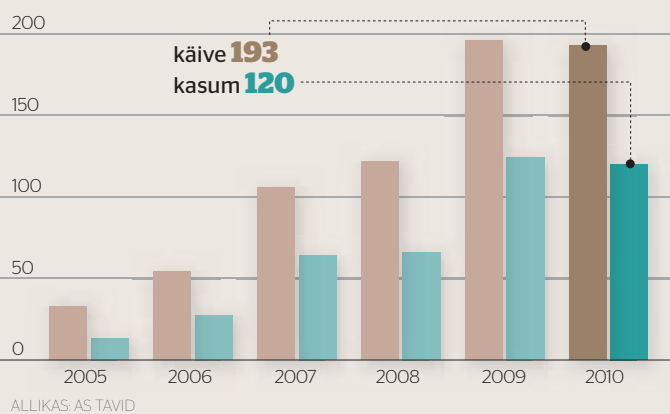
ÜLEKULLATUD juhid – Tavidi juhatuse liige Jüri Martin (üleva) ja nõukogu liige Lauri Haasma on mõlemad firma heaks töötanud kümme aastat.

FOTO: VEIKO TÖKMAN, ERAKOGU

miljonit krooni maksis Tavid mullu välja dividendide, 2009. aastal maksti kahele omanikule välja 26 miljonit krooni.

Tulemused **Kullamüüja kasumlikkuse üle kurta ei saa**

ASI Tavid majandustulemused, mln kroonides

Tavid – rahalehm ka majanduskriisi ajal

Tavidi puhasrentaablus on kadestamisväärtus – tunamullu 63 ja mullu 62 protsenti. 2009. aastal devalveerimispaanika tõttu rekordilised 124 miljonit krooni kasumit teeninud AS Tavid saavutas ka mullu võrdväärse 120 miljoni kroonise kasumi, üllatades iseenastki. Üle 190 miljoni krooni küündinud käive jagunes Tavidil võrdselt kolme peamise teenuse vahel – valuutavahetus, maksevahendus ja kulla ost-müük. Seejuures ehtekullaga kauplemist alustaski Tavid alles eelmisel aastal.

Tavidi kasuminumbrit upitas mullu ka investeerimiskulla varumine. Kui 2009. aastal oli Tavidil bilansis investeerimiskulda 47 miljoni krooni väärtuses, siis 2010. aasta lõpuks juba ligi 144 miljoni krooni eest ehk umbes 300 kilo.

Finantsinspeksioon väljastas tänava aprillis Tavidile makseasutuste ja e-rahaasutuste seadusest tulenevalt makseasutuste tegevusloa. Ilma selle loata ei tohiks selles äris enam tegutseda. Tavidile väljastatud makse-teenuste osutamise tegevusluba võimaldab Tavidil pakkuda rahasiirde teenust.

Tavidi kontserni kuuluvad lisaks emafirmale AS Tavid veel Eestis OÜ Mündipood, Soomes Tavex OY, Rootsis Tavex AB, Taanis Tavex A/S, Lätis Tavex SIA ja Bulgaarias Tavex EOOD. Kõige noorem tütarettevõtte on Taanis, see asutati eelmise aasta lõpus. Tamming vihjas hiljuti konverentsil “Äriplaan 2012”, et järgmisena on võimalik laiendada Rumeeniasse, kuigi senine Eesti ettevõtjate kogemus selles riigis pole kiita.

Taust **Tamming oli õigel ajal õiges kohas**

AJALUGU. Tavidi suuromaniku Alar Tammingu karjäär algas 1980ndatel söökla juhataja ametiga ja jätkus Tallinna Videokeskuse juhi ametikohal, kust sai hiljem alguse ka AS Tavid. Valuutääriga tegelemist soovitas Tammingule Jüri Mõis, kes 1990ndate alguses tutvus videokeskuse ruumidega, mida pakuti rendile Hansapangale. Enne valuutavahetusega alustamist vahendas Tavid videokasette, limonaadi, õlut ja saapaid.

OSALUS TAVIDIS. Seni kuulus Tammingule 90% ettevõttest, 10% omanik oli tegevjuht Kuno Rääk. Homme ilmuvas Äripäeva Rikaste TOP 500s hindab Äripäev Alar Tammingu omanduses oleva vara väärtuseks 57,3 miljonit eurot ja sellega on ta 22. kohal. Kuno Rääk on 294. kohal 6,5 miljoni euroga. Tavidi uutel aktsionäridel Jüri Martinil ja Lauri Haasmal on head võimalused tõusta järgnevatel aastatel rikaste edetabelisse.

Tavidisse sattusid nad erinevalt. “Lauri Haasmal oli reklaamifirma ja meil oli hea koostöö, nii tegime talle ettepaneku asuda Tavidisse tööle,” rääkis Tamming. “Esimestel aastatel juhtis ta Soome harukontorit, praegu on nõukogu liige.”

Jüri Martin võitis Fontese korraldatud konkursil Tavidi rahavoogude juhi ametikohale, praegu on ta juhatuse liige.

Tööülesanne – hoolitseda, et firmal läheks hästi. Tamming loetleb värskete omanike tööülesandeid – rahavoogude juhtimine, koostöö organiseerimine teiste riikide kontoritega, suhtlus välispankade ja tarnijatega, arendustegevus jne, jne. “Nad vastutavad selle eest, et firmal läheks hästi ja firma töötajad oleksid oma tööga rahul,” võttis ta selle kokku.

Teatavasti asus 2007. aastal Tavidisse nõukogu liikmena tööle kunagine majandusminister, reformierakondlane Meelis Atonen. Temalgi on võimalus tõusta Tavidi omanike sekka, ent Tammingu sõnul on sellest praegu veel vara rääkida. “10–15 aastat on selle protsessi tavaline aeg, Meelis Atonen ei ole meil veel nii kaua töötanud,” märkis ta.

Osalusi jagab Tamming enda sõnul panuse järgi ettevõttesse, nii et lootusi osalusele Tavidis võivad hellitada kõik pikka aega firmasse panustanud inimesed, isegi kui nad ei kuulu firma juhatusse ega nõukokku.

“See põhimõte – omanikeks muutumine – on teada. Aga sellist asja, et tööle asudes saab inimene teada, et sel kuupäeval saab ta teatud osaluse, niisugust kokkulepet pole,” lisas Tamming.

TECHNOPOLIS
ÜLEMISTE

Ülemiste
TARGA ÄRI LINN
SMART BUSINESS

Otsime SPORDIKLUBI OPERAATORIT

Technopolis Ülemiste kuulutab välja konkursi spordiklubi operaatori leidmiseks. Pakume oma linnas spordiklubiks sobivaid ruume, kus on kokku 2000 m² kasutatavat pinda. Ootame pakkumisi 15. oktoobriks 2011. Lisainfo saamiseks võtke palun ühendust müügijuht Marko Madismäega (tel +372 525 6374, marko.madismae@technopolis.ee) või andke oma huvist teada üldtelefonil +372 610 1109.

Ülemiste City on Tallinna lennujaama naabruses asuv Targa Äri Linn (www.technopolis.ee)

Technopolis Ülemiste on üks suuremaid teadmismahuka ettevõtluse tegelevaid ärikinnisvaraarendajad ja äritugiteenuste pakkujad. Ülemiste City on kodu ca 200 ettevõttele. Innovatsioonilinnas käib iga päev töö ca 3300 inimest.

Parimad ettevõtetele suunatud tõkelahendused Tiido ja Partnerid Keeleagentuurist!

Professionaalne

Valdkonna- ja kliendipõhised tõlkemälud (terminibaasid) tagavad spetsialistidele harjumuspärase termonoloogia kasutamise.

Mugav kasutada

Pikemad maksetähtjad ja igakuine koondarve püsiklientidele.

Kõik teenused ühest kohast

Kirjalikud ja suulised tõlked, korrektuur ja toimetamine, tõlgete notariaalne kinnitamine, tõlketeksti originaaliga vastavaks küljendamine ja trükk.

Tiido & Partnerid

K E E L E A G E N T U U R

Teenuse tellimiseks või lisainfo saamiseks:
helista: 66 17 400 või 51 09 863
vaata: www.keeleagentuur.ee
kirjuta: info@keeleagentuur.ee

KONKURENTS

Jälgimissüsteemide arendajad jälgivad teineteist kiivalt.

GSMvalve läks reklaamiga üle piiri

Ä VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentala@aripaev.ee

Sõidukite jälgimissüsteemide paigaldusfirmad ei mahu justkui turule ära - kaks konkurenti, OÜ GSMvalve ja OÜ Navirec on teineteise suunas kaikkaid loopinud ning teineteist siunanud.

GSMvalve ainuomanik ja juht Hans Alter näitab näpuga Navireci suunas, et see on jätkuvalt suur maksuvõlglane, samas aga kipub eksootilistele turgudele ja on jätnud kodumaised kliendid unarusse. Navirec kaebas aga augustis tarbijakaitseametisse, et GSMvalve reklaam halvustab nende mainet ja eksitab tarbijat.

Navireci ärritas 22. augustil Äripäevas ilmunud leheküljeline reklaam, milles konkurent GSMvalve kuulutas, et nende kütuse jälgimise teenus on ainuke toimiv lahendus Eestis. Pärast tarbijakaitseameti sekkumist muutis GSMvalve reklaamteksti ning 19. septembril ilmunud reklaamis väidab GSMvalve vaid, et nende süsteem toimib korrektselt.

Navireci juhatuse esimehe Allan Seliranna kinnitusele said nad eelmise nädala reedel tarbijakaitseametist vastuse, milles nenditakse, et reklaam on tarbijat eksitanud, kuid Navireci mainet pole kahjustatud. "Kui aga mulle pärast esimese reklaami ilmumist helistas kolm-neli suurt klienti ja küsis, kas nende raha on nüüd maha visatud, siis minul tekib küsimus, kas meie huve pole kahjustatud," lausus Selirand. "Mul ei ole selle vastu mitte midagi, kui keegi oma tugevusi reklaamib, aga kui keegi teeb seda konkurente mingil määral mahategevalt, siis see ei ole eetilne. Samuti kui inime ne räägib endast, siis ta võib rääkida kas head või halba, aga kui ta räägib kellegi teise kohta, siis tuleb sõnu valida."

Hans Alteri kinnitusele tegid nad reklaamikampaania selleks, et klientidele öelda, et ära osta endale vanarauda. "Uues reklaamis me soovita-

Ä Kommentaar GSMvalve on varemgi liialdanud

JAANUS TRUU
OU Oskando juhatuse esimees

Iga firma valib endale ise tee, kuidas ta ennast turustab. See sõltub firma strateegiast ning suhtumisest klientidesse ja konkurentidesse.

Oskandol on teenuses Eestis ja välisriikides umbes 7000 autot, millest üle 2500 autol mõeldakse kütusekulu, kasutades selleks nivooandurit või autosist arvuti informatsiooni. Oskando on selle süsteemiga tegelenud üle kolme aasta, kütusemõõtmise pikaajalised kogemused on Eesti turul ka Navirecil ja Metrotecil.

GSMvalve alustas kütuse seireteenuse pakumist alles hiljuti ja kui see on kohe parim lahendus turul, siis on tegemist väga "julge" reklaamiga. GSMvalve on varem avalikkust in-

formeerinud, et neil on Eestis üle 50 protsendine turuosa. See ei vasta tegelikult tõele, aga ma ei hakka seepärast avalikkuses mingit müra tekitama.

Tarbijat eksitati, mainet ei kahjustatud

HANNA TURETSKI-TOOMIK
tarbijakaitseameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja

Meie reklaamivaldkonna jurist, kes Navireci kaebust menetles ja analüüsis, ei tuvastanud, et GSMvalve reklaam oleks mainet kahjustanud.

Küll aga tuvastas ta, et selline reklaam võib tarbijat eksitada. Seetõttu saatsime GSMvalvele kirja, milles juhtisime tähelepanu, et sellisel kujul seda reklaami avaldada enam ei tohi. Tegu oli kirjaga, mitte ettekirjutusega.

Konkurendid ikka aeg-ajalt kaebavad üksteise peale. Kõige enam teevad seda alkoholitootjad ja mobiilsideoperaatorid.

me kliendil testida oma kütuseanduri süsteemi ja reaalsus on see, et meie süsteem töötab ning see on üks põhjus, miks päris palju Navireci endisi kliente on meiega ühendust võtnud," seletas Alter. "Me võtame pidevalt nende kliente üle ka seetõttu, et suudame pakkuda umbes 30 protsendi võrra odavamat teenust." Alteri andmeil on autode arv, kus nende jälgimissüsteem peal, ligi aastaga kasvanud Eestis 5000-lt umbes 7500 autonni.

Konkurendi maksuvõlg ei anna rahu. Ehkki Alter rõhutas, et ega nad omavahel ei nagista ja et tegu on normaalse konkurentsi, viis ta korduvalt jutu Navireci maksuvõlale. "Aasta tagasi põhjendasid nad tekkinud võlga ekspordiga, aga tegeli-

kult see ikkagi vist nii ei ole, sest võlg on suurenenud," rääkis Alter.

Kui aasta tagasi oli Navireci maksuvõlg 0,3 miljonit krooni, siis praegu ulatuvad ettevõtte maksuvõlad 32 059 euroni ehk 0,5 miljoni kroonini, mille lisandub 1217 eurot intresse.

Selirand nentis, et võlale õigustust pole ja et loomulikult maksavad nad võla ära. "Me proovime seda teha õigel hetkel," sõnas ta ja lisas, et võlasumma ei ole nende jaoks ületamatu, sest näiteks ainuüksi seadmeid ostavad nad kuus umbes 25 000 euro eest. Seliranna andmeil on aasta lõpuks nende seadmeid paigaldatud ligi 7000 sõidukile, millest umbes 3000 asuvad Eestis.

Selirand mõnits, et ehkki nad on Kosovo riigi-

Ä Mis on mis OÜ GSMvalve

2009 käive 20,7, kasum 4,1 mln kr
2010 käive 22,3, kasum 5,1 mln kr

OÜ Navirec

2009 käive 9,5, kasum 0,02 mln kr
2010 käive 9,2, kasum 0,05 mln kr

Saaremaa Lihatööstus võttis Selveris RLK koha

Rakvere Lihakombinaat (RLK) on pidanud viies Selveris loovutama oma koha Saaremaa Lihatööstusele.

Rakvere Lihakombinaadi suvine grilltoodete müük oli väiksem kui mõeldud aastal. RLK turundusdirektori Triini Lööke se väitel oli selle üheks põhjuseks müügipunktide kaotamine viies Selveris, kus ei ole enam RLK oma lihaletti.

Selveri direktor Andres Heinver nentis, et Saaremaa Lihatööstus on kasvanud Eesti lihaturul suureks ja arvestatavaks tegijaks

4%

müüs Rakvere Lihakombinaat tänava aprillist augustini koguseliselt vähem grilltooteid kui eelmisel aastal.

ning loogiline oli nad Rakvere Lihakombinaadi kõrval oma partneritringi kaasata. "Paraku tähendas see tõepoolest Rakvere viiest lihaletist loobumist," tunnistas ta.

Kliendid on Heinveri sõnul mitmekesisemast sortimendist võitnud. Samuti jätkub Selveril sujuv ja tulemuslik koostöö mõlema toidutööstusega. "Klientide ostukäitumine kinnitab, et otsus jätkata kahe suure kohaliku tootjaga on end igati õigustanud," on Heinver kindel.

TOOSTUSUUDISED.EE

Isikud, kes ei täida kohustusi nõuetekohaselt:

Võlgniku nimi	Seotud isikud	Võlgniku nimi	Seotud isikud
ABC Pesulad OÜ	Maario Sivkov	Matafan OÜ	Siret Jallai, Märt Rebane,
Ad Help OÜ	Krista Kukk		Allan Kuljus
ASBA Grupp OÜ	Jaak Nõu	MES-Ehitus OÜ	Janek Konnapere
Balti Ehitus Grupp OÜ	Garry Olesk	Mivax Building OÜ	Ivar Rühka
Bookmill OÜ	Aivar Täpsi	Neeme Sadam MTÜ	Raimo Kagu, Reimo Toom
Desi-E AS	reg.kood 10117737	O.K. & Partnerid OÜ	Kristo Kraag
EG Tackle Trade OÜ (www.egtt.ee)	Andrus Trahv	Prismatur OÜ	Kalju Põldre,
Erkmer-KG OÜ	Roman Orjol		Riivo Neemelai
EstFish OÜ	Igor Samarin, Ürgo Tikerpuu, Argo Põder	PROINFO OÜ	Marge Suviste
Green World OÜ	Hannes Aduson	QCell OÜ	Kristjan Järvik
Ida-Virumaa.ee OÜ (www.iv.ee)	Ivi Arus	Saksa Takso OÜ	Fredi Filing, Andrea Green
IR Metall OÜ	Ivory Liibeon, Raimo Kotkas	Surutis OÜ	Arved Hall
Keystar Project OÜ	Konstantin Rodionov	Zookeskus OÜ	Joel Truuvart
Klassikinvest OÜ (www.tapper.ee) Riho Toomra, Kaido Haavandi		Tivotel OÜ	Andres Alamaa
Koido Tootmine OÜ	Priit Koido	Trust Finance OÜ (www.marguse.ee)	Heijo Roose
Mandarin OÜ	Teno Lutter	Veecotech OÜ	Vladimir Rolik

INKASSO / VÕLAREGISTER / NÕUETE OST / MEELDETULETUSKESKUS / ÕIGUSBÜROO / SÜVAMENETLUS

Julianus Inkasso OÜ • A.Weizenbergi 20, 10150 Tallinn
Telefon +372 681 4400 • E-mail: inkasso@julianus.ee • www.julianus.ee

Julianus
INKASSO

hankega seoses kõik vajaliku ära teinud, peavad nad seal tõsiseid vaidlusi raha kättesaamise üle. “Bermuda on meie jaoks jätkuvalt tõusev turg ja seal raha kättesaamisega probleemi ei ole,” lisas ta. Navireci koostööpartner võitis Kosovos suuremahulise hankelepingu eelmise aasta augustis, sama aasta novembris alustas Navirec sõidukite jälgimisteenuse eksporti eksootilisele Bermudale.

Navirec vaatab välja. Seliranna kinnitusel jätkavad nad uute turgude otsimisega. “Meil on läbirääkimised ühe suure tehnoloogiaga vahendava müügiettevõttega Euroopas ja kui leping allkirjastatakse, hakatakse Navireci teenust pakkuma kaheksas Euroopa riigis,” jäi ta üldsõnaliseks.

Navireci ja GSMvalve ärimudelid on sootuks erinevad. Navirec panustab teistesse riikidesse ja müüb välisturgudel oma IT-teenust koostööpartnerite kaudu. GSMvalve ei kasuta edasimüüjaid ja tegutseb organisatsioonikeskselt, omades oma IT-tiimi nii Eestis kui ka Lätis ja Leedus.

“Kui nemand (Navirec – toim) tahavad ekspordida ja laieneda üle maailma, siis meie huvi on pakkuda koduturul head teenust,” rääkis Alter ja kinnitas, et nad on nõus ostma Navireci turuosa. “Oleme valmis nende Eesti kliendid üle võtma. Ehk kui neil on huvi Eesti turust loobuda ja selle võrra paremini ekspordida, siis mis meil saab selle vastu olla, et ühel Eesti ettevõttel läheb eksportides hästi.”

KUULUTUS, milles GSM-valve teatab, et nende kütuse jälgimise teenus on ainuke toimiv lahendus Eestis, ärritas konkurenti.

FOTO: ANDRES HAAABU

Analüütikud: Itaalia veab põhja terve Euroopa

Itaalia tohutud majandusras- kused võivad viia euroala lagunemiseni, sest selles riigis valitsev kriis on mitu korda tõisem Kreeka ja Portugali omast, hoiatas Briti analüüsikoda Capital Economics.

Capital Economicsi värske hinnangu järgi kasvab Itaalia SKP järgmise kümne aasta jooksul kõigest 1 protsent aastas, kuid samas töötab ka inflatsioon sel ajavahemikul olla umbes sama suur, vahendas ajaleht Arvopaperi.

“Kuna Itaalia riigivõlg on samal ajal tervelt 120% SKPst, on riigil makseraskusi vältida raske,” nentisid analüütikud.

Capital Economicsi hinnangul pole Itaaliat võimalik päästa ühegi hädaabilaenuga, sest Itaalia majandus on euroalal suuruselt kolmas ning samal ajal on riik võlakoorma poolest maailmas samuti kolmandal kohal – kriisi tõsidus on seega mõõtmatult suurem kui Kreekas või Portugalis.

ARIPAEV.EE

- SISEUKSED
- VAHESEINAD
- ELEKTRIAJAMIGA AKNAKATTED
- FASSAADIKARDINAD
- ERIOMADUSTEGA TEKSTIILID

Sunoreki PROJEKTIMÜÜK
Pärnu mnt 130 Tallinn
tel 679 1913
projekt@sunorek.ee

www.structo.ee
www.sunorek.ee
www.tankstudio.ee

aripaev.ee täna

RIKASTE TOP: Vaata, kes kukkus homme avaldatavast Äripäeva Rikaste TOP 500st välja!

AVALDA ARVAMUST: Kas on õige, et Eesti suurendab praegu hüppeliselt kaitsekulutusi?

VAATA: Milline on Baltimaade esimene elektriauto kiirlaadimispunkt.

Lisaks kümneid artikleid, mida paberlehest ei lei!

VANGERDUS

Vichmann tõstis osaluse Ärimajas pangale

Suurettevõtja Marcel Vichmann tõstis reedel toimunud tehingute- ga oma 50% osaluse kinnisvara haldavas ning Lätis veekeskust pi- davas ASis Ärimaja Danske panga kliendikontole. Põhjusena nime- tas ta, et pank on aktsiatele kindel hoidja.

“Omanikeringist lahkunud ei ole. Osalust müümas ei ole,” selgi- tas ta. “Pank on kindlam aktsiate hoidja; vargad ei pääse ligi,” lisas ta põhjenduseks. Kelle eest ta oma vara kaitsma peab või kas te- gemist on mõne kohustuse tõttu seatud pandiga, Vichmann ei li- sanud.

ASi Ärimaja põhitegevus on kinnisvaraarendus ning büroopinda- de haldamine ja rentimine. Firms kuulub mitu büroohoonet Tal- linnas. Teiste seas rendib ASilt Ärimaja Tallinnas Pärnu maanteel ruume ka Äripäev. Kuid lisaks on firma investeerinud Lätis spaa- ärisse, olles 95% omanik SIA Hotel Jurmala SPAs.

Kontserni käive oli 2009. aastal 5,8 miljonit eurot, puhaskasum 2,15 miljonit eurot. 2010. aasta aruannet firma äriregistrile esita- nud pole. Ettevõtte teine omanik on Vichmanni kõrval Olav Miil.

KINNISVARA

Kreenholmi vara Norby-meeste sihikul

Pankrotis Kreenholmi Valduse ASi vara kavatseb omandada au- gustis Tallinnas registreeritud New Kreenholm Holding OÜ.

“Hakkame kangaid värvima ja voodipesu õmblema. Toodangut tu- rustame traditsiooniliselt Skandinaavias, Baltimaades ja Venemaa loodeosas,” vahendas ajaleht Põhjarannik ettevõtte juhti Vadim Šabarovit. Pankrotivara ostulepingu sõlmimise tähtaeg on talvel. Lisaks Šabarovile on New Kreenholm Holdingu osanik ja juhatuse liige Ivo Saluoks. Mõlemad mehed kuulusid enne seda 2010. aastal pankrotti läinud telekommunikatsiooniettevõtte AS Norby Te- lecom juhatusse.

LÄTI

Dombrovskis pakub vikerkaarevalitsust

Läti ametist lahkuv peaminister Valdis Dombrovskis tuli Ühtsuse Partei nimel välja ettepanekuga luua Lätis nn vikerkaarevalitsus, kuhu kuuluksid kõigi parlamenti pääsenud erakondade esindajad, vahendas Läti Delfi.

Läti seimi spiikri ja Ühtsuse partei liikme Solvita Aboltina sõnul ai- taks see vältida parlamentaarset kriisi, mille põhjuseks võib saada Zatlersi Reformipartei ja Koosmeele Keskuse blokk.

PANGANDUS

Pangad pargivad raha Euroopa Keskpanka

30. septembril hoiustasid Euroopa finantsinstitutsioonid Euroopa Keskpanka üleöökontole 199,6 miljardit eurot, mis on suurim sum- ma 2010. aasta juulist, teatas eile Euroopa Keskpank.

Euroopa Kesk pangast võetud 2,25% intressimääraga üleöölae- nude maht on pea kahekordistunud 1,4 miljardile eurole, vahen- das Bloomberg. Võlakriisi süvenedes laenavad pangad regulaar- seteks refinantseerimisoperatsioonideks järjest rohkem keskpangast. Samuti hoiustatakse vaba raha keskpangas, selle asemel et seda edasi laenata.

KONTROLL

Hanked uurimise all.

Keskkonnainspektsioonil käänulised rajad

KADRI JAKOBSON
kadri.jakobson@aripaev.ee

Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond hakkas uurima keskkonnainspektsiooni maasturite, väikebusside, samuti GPS-seadmete ja tahvelarvutite oste ning sõidukite kasutusrenti. Hangel on kaks sarnast joont – enamik neist on saanud raha ELi abiprogrammidest ning hanked on kulgenud käänulist rada pidi.

Tähelepanu all on näiteks mullu juunis keskkonnainspektsiooni poolt väljakuulutatud maasturite hange. Järelevalvetööks mõeldud maasturite hange oli jaotatud kaheks osaks: kastiga ja lühikese kerega maasturid.

Kastiga maasturite hanke kogusummas 150 742 eurot võitis Topauto, mille omanikud on firma juht Felor Pärnpuu ning Elke Grupp (Riho ja Urmas Sepp, Peeter Kangur ja ING LUXEMBOURG S.A.).

Keskkonnainspektsioon ostis Topautolt 7 Isuzu

Ä Tasub teada Uurimise all ELi rahastatud hanked

RAHANDUSMINISTEERIUMI luubi all on kõik 1. jaanuarist 2010 kuni 22. septembrini 2011 toimunud keskkonnainspektsiooni korraldatud riigihanked.

10 SUURT ELi abiprogrammide toel sooritatud ostu ehk avaliku menetlusega hange on samuti ministeeriumi huviorbiidis.

nelikveolist ja viiekohalise kabiiniga pikapit. Lühikese kerega maasturite hanke pakkumused lükkati aga liiga kõrge hinna tõttu tagasi. Mullu septembris kuulutati välja uus hange lühikese kerega maasturite ostuks. Kahe pakkumuse seast tuli võitjana välja Silberauto, mille omanik on Väino Kaldoja. 18 Jeep Wrangeli maasturi ostuks kulus kokku 485 604 eurot.

Hange aga jäi venima ning lõppes alles tänavu mais. Keskkonnainspektsioon on märkinud, et "hankelepingu kestvus pikenes lepingu eseme puuduste likvideerimise ja hankedokumentide nõuetega vastavusse viimise tõttu".

Buss-kontorid osutusid oodatust kallimaks. Keeruliselt kulges ka liikuvaks kontoriks sisustatud väikebusside ost. Mullu juulis kuulutati välja järelevalvetööks mõeldud mobiilsete buss-kontorite ostuhange. Keskkonnainspektsioon tahtis osta nelikveolise kaubiku baasil ehitatud mobiilkontoreid, mis sobivad nii reisijate, kauba kui ka haagise veoks. Bussis pidi olema juhi-, töö- ja erivahendite ruum. Septembris lükkati aga pakkumused tagasi, sest need ületasid eeldatavat hinda. Mõni nä-

dal hiljem kuulutati välja uus hange, mille võitis Renest. Inspektsioon ostis firmalt 10 nelikveolist väikebussi Ford Transit kogusummas 333 938 eurot. Renesti omanik on Info-Auto, mis kuulub Viktor ja Krista Siilatsile.

Mullu juulis kuulutati välja 23 ilmastikukindla tahvelarvuti hange. Selle võitis AS Tigma, mille taga on Ivan Tafiitšuk. See hange lõppes lepperahviga, sest firma ei suutnud arvuteid õigeaks ajaks tarnida. Tänu trahvile läks hange siiski mõnevõrra odavamaks ehk esialgse 108 000 asemel pidi keskkonnainspektsioon maksma 105 000 eurot.

Mullu detsembris ostis keskkonnainspektsioon autodele GPS-seadmeid. Pakkumuste esitamise tähtaeg nihutati 27. detsembrilt vana-aastaõhtule – 31. detsembrile. Kokku taheti osta ligi 100 seadet, neist 80 autodele ja 20 ujuvvahenditele. Hange tehti kaheosalisena ning mõlemad võitis Hans Alterile kuuluv GSMvalve. Hanke maksumus oli 28 760 eurot. Hankeleping täideti aga hiljem, sest venis sõidukite tarne, millele seadmed olid mõeldud.

Rendilevõtmise läheb vaevaliselt. Sõiduauto-de kasutusrendi hange on keskkonnainspekt-

Playtech saab taas eestlasest juhi. Kandidaate oli rohkem

Internetimängude tarkvara tootja Playtech Eesti juht Juha Olavi Korhonen lahkub ettevõttest, Eesti arenduskeskust ja personalivaldkonda asus juhtima senine personalidirektor Kaari Simson.

Korhoneni sõnul on korporatsioonis toimunud viimaste aastate jooksul ulatuslikud struktuurimuudatused, mille tulemusena on Playtech'i Eesti juhi roll eelkõige administra-

tiivne juhtimine. Selles kontekstis on personalijuhi ja arenduskeskuse juhi rollide ühendamine tema hinnangul loogiline.

"Võtan juhupositsiooni üle olukorras, kus ettevõtte töötin-

gimused on hüppeliselt paranenud. Juha viimane suur panus ettevõttele on olnud uue kontorihoone loomine Tartus," märkis Simson.

Simsoni sõnul oli lisaks temale ka teisi juhikandidaate. "Kõik

nad olid oma maja inimesed, ent mina olin ainus eestlane, teised olid teiste rahvuste esindajad," täpsustas Simson, kelle sõnul asuti lõpuks siiski seisukohale, et juht võiks ikka olla kohalik.

Simson lubas, et lisaks üldjuhtimisele tegeleb ta jätkuvalt ka personaliküsimustega. "Midagi kapitaalset ma firmas muutma ei hakka," kinnitas ta.

Kaari Simson on lõpetanud Tartu Ülikooli politoloogia eri-

ala ning täiendanud end psühholoogias ja personalijuhtimises.

11 aastaga on Playtech Eestis arenenud väikeettevõttest enam kui 500 töötajaga suurfirmaks kontoritega Tallinnas ja Tartus.

Tartu üksus oma 400 töötajaga on korporatsiooni suurim arenduskeskus ja Tartu linna üks suurematest erasektori töoandjatest.

PLAYTECH Eesti senine personalijuht Kaari Simson oli ainuke eestlasest kandidaat ettevõtte juhi kohale.

ARIPAEV.EE

FOTO: VÄINU ROZENTAL

Ä Kommenteaar Ostetud tehnika on edukalt kasutuses

PEEP PUKK,
Keskkonnainspektiooni haldusosakonna juhataja

**Ministeerium teeb tavapäras-
tööd ja selle hulka käib ka riigiasutuste hangete kontrollimine.**

Möödunud aastal tegime mitu suuremahulist hanget, mida finantseeriti Euroopa Liidu regionaalarengu fondist eesmärgiga tõhustada keskkonnajärelevalvet. Sinna hulka kuulusid näiteks maasturid, menetlusbussid, inspektori elektroonilise töökoha tarbeks mõeldud tehnilised vahendid, nagu tahvelarvutid jmt.

Osa nimetatud hangete puhul, näiteks menetlusbusside hankel, ei õnnestunud esimese hankevooriga tulemuseni jõuda, sest pakutud hind ületas oluliselt eeldatavat maksumust.

Osa hangete puhul oli tarne- tähtaegadest kinnipidamisega probleeme. Näiteks tahvelarvutite tarne, kus tarnija suhtes rakendati lepingujärgset leppetrahvi, mille tulemusena hange lõppkokkuvõttes odavnes.

Kirjeldatud näited ei ole riigihangete protsessis sugugi haruldased ja riigihangete seadus näeb ka sellisteks puhkudeks vastavad juhised ette.

Need hanked on edukalt korraldatud ja ostetud tehnika on keskkonnajärelevalves kasutusel.

MAASTURID, väikebussid, GPS-seadmed ja tahvelarvutid – neid keskkonna- inspektiooni hankeid uurib rahandusministeerium.

FOTO: ANDRES
HAABU

sioon kuulutanud välja suisa kolm korda. Inspeksioon tahtis kasutusrendile võtta universaalkerega viieükselised sõiduautod, mis on mõeldud järelevalvetööks ja millega tuleb sõita kruusa- ja metsateel ning maastikul. Esimest korda kuulutati hange välja tänavu veebruaris.

Enne kui riigihangete registrisse jõudis märges selle lõpetamisest, sest summa ületas eeldatavat maksumust, kuulutati märtsis välja uus hange. Selle võitis SEB Liisingu tütarettevõtte Rentacar maksumusega ligi 87 725 eurot. Samal ajal kuulutati välja ka uus sõidukite rendihange. See on ikka veel hindamisel.

Ministeeriumi finantskontrolli osakond uurib ka kahel korral nurjunud riigihanget, millega inspeksioon lootis leida Kivilõppe kalakaitsekordoni ja selle abihoonete rekonstrueerimise ning territooriumi heakorrasustöö tegijat. Esimest korda kuulutati hange välja mullu novembris, teist korda selle aasta märtsis, kuid mõlemal juhul lükati pakumused tagasi liiga kõrge hinna tõttu.

Rahandusministeeriumist öeldi, et enne kontrolli lõppemist oktoobris ei saa nad enamat kommenteerida.

Balti lennundus kiireim areneja

Baltimaad umbes seitsme miljoni elanikuga on peamised lennutranspordi edendajad Põhja-Euroopas, kirjutab portaal anna.aero.

2010. aastal läbis Riia, Tallinna ja Vilniuse lennujaama üle 8,2 miljoni reisija. Alates 2007. aastast on Riia lennujaam tänu Läti lennufirmale airBaltic reisijate- numbroid kasvatanud 50% võrra ning suurt kasvu on nimetatud ka edulooks.

Samal ajal on Tallinna ja Vilniuse lennujaama reisijanumb- rid 20% võrra kukkunud. Leedu tähtsuselt teise lennujaama Kaunase reisijaliiklus on rohkem kui kahekordistunud ning tänu Ryanairile külastab lennujaama aastas üle 800 000 reisija.

Tallinn alles hakkas kasvama.

2011. aasta esimese kaheksa kuu- ga (jaanuarist augustini) on kõige kiirema kasvuga silma paist- nud aga Tallinna lennujaam, kus reisijate arv suurenes 38%. Teisele kohale tuli 20%ga Kaunas, kolmandaks 13%ga Vilnius ning al- les siis tuleb 10% kasvanud Riia.

airBalticut nimetatakse artik- lis vaatamata viimasel ajal kirgi kütnud omaniku- ja juhtimis- probleemidele regiooni juhti- vaks lennufirmaks, kes korral- dab rohkem kui kolm korda enam lennureise kui Ryanair.

Eestil omanikeringis selgus majas. Estonian Airil on artik- li järgi ette näidata kasvav ja täiustatud lennuliinide võrk. Samas peab lennufirma rinda pistma kasvava konkurentsiga odavlennufirmade poolt. Erine- valt airBalticust on Estonian Ai- ri omanikusuhe selge ehk Ees- ti riik omab lennufirmast 90% ja SAS 10%.

Leedul ei olegi oma lennu- firmat. Lithuanian Airlines asu- tati 1991. aastal pärast riigi ise- seisvumist. Lennufirma nime- tati 2005. aastal flyLALiks, kuid võitlus rahaliste raskustega lõp- pes 2009. aastal lennufirma sul- gemisega. Selle tagajärjel kaha- nes Vilniuse lennuliiklus mär- kimisväärselt.

LOGISTIKAUUDISED.EE

Kärpeplaani käib üle jõu

**Kreeka valitsus tunnistas eile erakorralisel kabinetinõu-
pildamisel, et ei suuda täita alg-
selt Euroopa Liidu ja IMFiga
kokku lepitud eelarve defitsi-
di kärpeplaani.**

Samas liiguti edasi uute kok- kuhoiu meetmetega, mis näevad ette tuhandete avaliku sektori töötajate koondamist.

Tänavu jääb Kreeka eelar- vedefitsiit 8,5% tasemele SKPst algselt kokku lepitud 7,6% ase- mel, mis teeb rahas 18,69 mil- jardit eurot. Eile valitsuse istun- gil kinnitatud tuleva aasta eel- arve visandab defitsiiti algselt

plaanitud 6,5% asemel 6,8% tase- mel SKPst (14,65 miljardit eurot).

Suurem defitsiit ei tule ülla- tusena – kolmandat aastat lan- guses Kreeka majandus kaha- neb tänavu algselt prognoosi- tud 3,9% asemel 5,5% ning tule- val aastal veel 2%.

Kokku kinnitas Kreeka valit- sus eile uusi kokkuhoiumeet- meid Bloombergi andmeil 6,6 miljardi euro väärtuses, et kind- lustada järgmine väljamakse läi- nud aastal Kreekale eraldatud abilaenust. Ilma selle 8 miljar- di eurota saab Kreeka valitsusel kuu keskel raha otsa.

ARIPA.EE

Kes on Eesti rikkaim?

Kui pildil oleva võitja
ära tunned, vasta

www.aripaev.ee/rikastetop

ja võid võita üheks kuuks
tasuta Äripäeva
tellimuse

Kui palju on euromiljonäre? Kes on
aastaga edetabelisse tõusnud?

**Vaata kolmapäeval, 5. oktoobril
ilmuvast Äripäeva eriväljaandest
Eesti Rikaste TOP 500**

Äripäev – juhtide leht

Keskmine palgasaaja

kulutab **7600 eurot** aastas.
Statistikaameti andmeil oli keskmine
netokuupalk 2010. aastal 640 eurot.

Ärisektori juht

kulutab **360 000 eurot** aastas.

Statistikaameti andmeil oli 2009. aastal ettevõtete
kogukulu kaupadele ja teenustele 27,7 miljardit
eurot, mis teeb ühe erasektori juhi kohta
keskmiselt 360 000 eurot.

Äripäev
JUHTIDE LEHT

Kellele lüüakse kaebekella

Tänapäeval on hädaldamine ja kaebamine muutunud üldlevinud ajaviiteks. Virisemisest on saanud sotsiaalset ühtekuuluvust toetav dimensioon.

Gruppi kuulumiseks tuleb viriseda. Kui sa ei virise, oled imelik ja võõras. Kaebamisest on saanud seltskondlik suhtlusmäng – viisakusvestlus ehk *small talk*, millega juhatatakse sisse iga omavaheline asjaajamine: vihmane ilm, ahned poliitikut, lõputud liiklusummikud, mõistmatu abikaasa jne.

Kuid meie kaebemiskultuuri tegelik probleem pole mitte liigne halisemine, vaid see, et kaebused jooksevad tühja ega vii kuhugi välja, olgu põhjuseks valesti valitud toon, vale adressaat või hoopis õpitud abitus, mis pretensioonid juba eos lämmatab.

Kes oleks võinud küll arvata, et kaebamine on omaette kunst, mida peab õppima? Maailmas on ilmunud tuhandeid raamatuid, mis annavad nõu tülikate ja raskete klientidega toimetulekuks ning kliendikaebuste lahendamiseks. Kuidas aga käituda kaebaja rollis?

Sellele küsimusele leiame vastuse Guy Winchi raamatust “Kriiksuv ratas”, kus ta jagab praktilisi näpunäiteid, kuidas kurta ja kritiseerida nii, et see annaks tulemusi, parandaks suhteid ja tõstaks enesehinnangut.

Winchi raamat peaks olema kohustuslik lektüür kõigile klienditeenindusettevõtetele. Kahjuks ei ole enamik Eesti juhte tagasiside väärtust veel avastanud ning eelistab pea liiva alla peita. Juht tunneb end hästi, kui ei ole ühtki kliendikaebust. Tundub, et Eesti juhid kardavad klientide kaebusi rohkem kui klaustrofoobid lifti jäämist. Sageli muudetakse klientidele kaebuste esitamine nii keerukaks ja tülikaks, et kliendid lihtsalt ei viitsi kaevata.

Kas teadsite, et tervelt 95 protsenti häiritud klientidest ei pöördu kaebusega rahulolematust põhjustanud firmasse, sest tulemuse saavutamiseks ei jagu piisavalt aega ega energiat? Ja samal ajal kui jäetakse kirjutamata üks kiri firma peadirektorile, ollakse valmis kliendina kogetud nõrdimusest jutustama keskmiselt 8–16 lähedasele inimesele. Ainuüksi see fakt peaks julgustama ettevõtteid tegema kaebuste esitamise võimalikult lihtsaks ja mugavaks.

Kaebust ei tule näha mitte ähvarduse, vaid võimalusena. See on tasuta teenus, mida klient ettevõttele pakub, välja-

Hind **27,78 €**
Klubi liikmetele 21,81 €
Ettetellimishind 24,72 €

kutse, millele kompetentselt ja kiiresti reageerides jäävad ka ajutiselt rahulolematud kliendid ettevõttele truuks.

Analüüsid kinnitavad, et ühe uue kliendi hankimine võib firmale olla viis korda kulukam kui olemasoleva hoidmine

klienditeeninduse parandamise abil, rääkimata sellest, et suust suhu leviv hea teeninduse kogemus on 20 korda mõjusam mis tahes reklaamist.

LEE VARDJA,
ASI SWEDBANK
TEENINDUSVALDKONNA JUHT

Kliendisuhete kokaraamat

Igaüks on kogenud, et just täna on see päev, kui ütled kõik südamele ära ja/või tunned, et nad ju ei kuula sind, olgu “nendeks” siis teenusepakkujad, tööandjad, lähedased või järeltulev põlvkond. Tere tulemast tänapäeva, kus põhjust rahulolematuseks leitakse igal sammul, kuid muutusteni jõuavad vähesed.

“Kriiksuv ratas” on suurepärane näide psühholoogia- valdkonna ja klienditeeninduse tihedast seosest. Rahulolematusest teenuse või tootega ja segastest inimsuhetest kuuleme sõprade vahendusel üsna sageli, seepärast on see raamat universaalne lugemisvara nii eneseabi-, paarisuhte-, laste-

kasvatamise kui ka ärisuhete arendamise kontekstis – nii kaebuse esitaja kui ka selle vastuvõtja vaatenurgast.

Raamatus leidub praktilisi juhiseid, mida ärimaailma esindajal tasub kliendikaebuste käsitlemisel luubi alla võtta ning argiritiini lisada, et kliendi rahulolematust peegeldava info ja konstruktiivsete tähelepanekute abil tooteid parendada ning kliendisuheteid usaldusväärsemaks muuta.

Kirsina koogil pakutakse kliendisuhete kokaraamatu retsepti tulemusliku kaebusvõileiva valmistamiseks ja selle haukamiseks.

AGE VANAJUUR,
ASI EMT TEENINDUSDIKREKTOR

Põnev pealkirjast alates

Tegemist on raamatuga, mis õpetab oskuslikult esitada kaebusi nii isiklike kui ka tööalaste probleemide lahendamiseks ning heidab valgust klienditeeninduses ilmnevatele probleemidele ja nende tekkimise põhjustele.

See on suurepärane käsiraamat, mis sobib öökapi lugemiseks ja õppematerjaliks, olgu tegu klienditeenindaja või tarbijaga.

“Kriiksuv ratas” pakub põnevust pealkirjast alates. Autor kerib oskuslikult lahti inimese olemuse ja selgitab, miks tuntakse sageli rahulolematust ning mis sunnib meid kaebusi esitama ja enda

heaolu nimel võitlema või siis sellest loobuma.

Ühtlasi pakub “Kriiksuv ratas” hulga häid näpunäiteid, mida on võrdsustatud põnevate seikadega igapäevaelust. Lisaks on autor kokku põiminud needsamad näited ja psühholoogilise analüüsi.

Kõik on kirja pandud oskuslikult ja – mis muidugi peamine – kaasaaharavalt, jättes lugejale ruumi juhtunu üle mõtiskleda. Minu jaoks teeb just see külg raamatu kõige väärtuslikumaks ja põneva-

HANNA TURETSKI,
TARBIJAKAITSEAMETI TARBIJAPOLIITIKA- JA
SUHTEKORRALDUSOSAKONNA JUHATAJA

Rohkem tõdesid, kui pealtnäha paistab

Tänapäeva pidevalt muutuv majanduskeskkonnas on ettevõtlusega seotud inimestel tarvis kiiresti reageerides teha õigeid otsuseid, et muuta oma tegevus tõhusamaks ning seeläbi end kasumlikumalt turul positsioneerida.

Ühinemise või omandamise alaste otsuste mõju ulatub ettevõtte omanike ja juhtkonda kuuluvate inimeste ringist kaugemale, puudutades protsessi kaasatud nõustajaid, ettevõtte töötajaid, konkurente, majandusvaldkonna riigiteenistujaid ja analüütikuid, mistõttu on raamatu lugejaskond lai.

Hind **25,69 €**
Klubi liikmetele 19,78 €
Ettetellimishind 22,61 €

Raamat on kirjutatud viisil, mis ei võimalda sellest kasulikkude infot ammutada ainult juristidel ja ettevõtjatel, vaid nende aladega piirnevatel ametikohtadel töötavatel inimestel, tudengitel või ka neil,

kes tunnevad huvi äriõiguslike probleemide vastu.

Hinnates Eesti ärikeskkonda, selgub, et vajadus sellise teose järele on vaieldamatu. Juba uuenduslikku ideed kandva ettevõtte loomise alguses on hea töötada välja pikaajaline arengukava, mille üks osa võib olla teatud arenguetapis ühinemine teise ettevõttega, mõne strateegiliselt olulise ettevõtte omandamine või loodud ettevõtte või tema osa müümine.

Raamatut võib soovitada ammendava teemakäsitluse kõrval eriti tema ladusa stiili ja selge keelekasutuse pärast. Keerulised interdistsiplinaarsed probleemid on valatud aru-

saadavasse vormi, ning need sisaldavad täpseid määratlusi. Maailmas, mis on üle koormatud faktide, mitmetasandiliste normide, valdkondlike eriarusaamadega jms, on tervitatav, et teose koostajad on eelkõige mõelnud lugejale.

Soovitame ühinemiste ja omandamiste raamatut nii kogenud praktikutele kui ka neile, kes on veel oma karjääri alguses, Von Ebner-Eschenbachi sõnadega: “Heas raamatus leidub rohkem tõdesid, kui autor arvab end sinna sisse kirjutavat.”

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI
ÕIGUSE INSTITUUT,
PROFESSOR TANEL KERIKMÄE,
LL.M., LL.LIC., PHD
LEKTOR ADDI RULL, LL.M.

Kirjutage meile!

Head klubi liikmed, uudiskirja saajad ja teised raamatuhuvilised! Oktoobri teisel nädalal saadame kõigile uudiskirja lugejale lingi veebiküsitlusele, milles palume teie arvamust klubi töökorralduse ja raamatute kohta.

Küsitlus ei ole pikk, vastamine võtab vaid paar minutit, aga sellega osutate meile suurt abi, et saaksime teile valida ja välja anda veelgi huvitavamat ja kasulikumat lugemisvara. Soovi korral saate jääda anonüümseks, kuid oma kontaktandmed jätnute vahel lähevad loosimisele kopsakad auhinnad – kolm vastajat saavad igaüks meie raamatute hulgast valida kolm sellist, mida hing kõige rohkem ihaldab. Sõna saavad sekka öelda ka need, kes meie uudiskirja ei loe. Teile on avatud klubi e-posti aadress klubi@aripaev.ee, kuhu saab ettepanekuid ja kommentaare saata aasta ringi. Loeme, vastame ja püüame teie soovide jõudumööda täita.

Liivi, Kristina, Kristel, Mari-Epp ja Triin Äripäeva raamatuklubist

Swedil uus Baltimaade juht. Pank tahab kliendile veel lähemale jõuda

Ä KADRI BANK
kadri.bank@aripaev.ee

Augustist Swedbanki Baltimaade juhina töötav taanlanna Birgitte Bonnesen ei kard Eesti kapitalil põhinevate pankade tulekut ja tahab, et pangatöötajad hakkaksid uuesti oma töökohta üle uhkust tundma. Järgneb intervjuu Birgitte Bonneseniga.

Viimast muudatust Swedbanki tippjuhtkonnas jäävad eestlased mäletama Erkki Raasuke lahukumise kaudu. Kuidas Te Erkkit iseloomustate? Erkki on väga intelligentne, tõeline professionaal. Ta on tulemustele orienteeritud, energiat tulvil ja väga pühendunud. Ma siiralt imetlen teda.

Miks olid muudatused juhtkonnas vajalikud? Juhtkonna koosseis järgib majandustüklit samamoodi nagu kogu ettevõtlus. Erinevates situatsioonides on vaja erineva profiili ja kompetentsiga inimesi.

Oleme Swedbankis viimase kahe aasta jooksul teinud palju muudatusi. Mitte ainult finantsvõimenduse vähendamise ja probleemsete varadega tegelemise osas, vaid oleme muutnud ka juhtimismudelit.

On täiesti loomulik, et mõned inimesed saavad (juhtkonnas – toim) uue vastutusalaja ja teised ütlevad, et nad peavad aja maha võtma. Seega ma ei näe seda millegi dramaatilise, vaid loomulikuna.

Milline hakkab Swedbank nüüd Balti riikides välja nägema? Kahtlemata jätkab Swedbank Baltimaades tegutsemist. Eesti, Läti ja Leedu on Rootsi kõrval meie koduturud. Oleme selja taha jätanud aja, kui vaatasi me Balti riike ja Rootsit eraldi seisvatena.

Järgmisena tuleb mõelda selle peale, mida tähendab tegevus normaliseeritud olukorras – turul, kus majandus hüppeliselt ei kasva ega kahane. See on väljakutse.

Kuid väljakutsed tulevad ka eurotsoonist ja USAst. Kuidas see meid mõjutab? Me jälgime toimuvat üksikasjalikult ja töötame pangas erinevate stsenaariumidega. Peamine stsenaarium on see, et ees on ootamas aeglase kasvu periood.

Meie edaspidine strateegia on eristuda kliendikeskusega, olla näoga kliendi poole enam, kui kunagi varem oleme olnud.

SWEDBANKI Baltimaade juht Birgitte Bonnesen ütles, et Swedbank on valmis senisest palju rohkem Eesti tegemisi finantseerima. FOTO: ANDRAS KRALLA

On teil Eestis piisavalt huvitavaid ja paljulubavaid projekte? Ma arvan küll. Ja me oleme äritegemiseks avatud. Võiksime praegusest tunduvalt rohkem finantseerida.

Kui palju puutusite oma varasemas töös Balti riikidega kokku? Ma olen olnud Balti riikidega seotud üle 15 aasta. 90ndate keskpaigas vastutasin Swedbank Marketsis finantsturgude eest ja tegelesin ühe regioonina ka Baltimaadega.

Oma viimases ametis siseauditi juhina auditeerisin ka Eesti, Läti ja Leedu Swedbanki tegevust ning käisin siin veelgi tihedamini. Seega olen töötanud koos Priit Perensiga aastaid.

Kas seda ametikohta oli raske vastu võtta? (Naerdes) Ei. Ma olin väga põnevil. See on oluline töökoht. Siin on palju väljakutseid, kuid inimesed siin kolmes kohalikus pangas on väga tarmukad.

Ma arvan, et peale põhilise finantskompetentsi on oluline, et me suudame uuesti elustada pühendumuse, kire ja et inimesed hakkavad jälle uhkust tundma selle üle, et nad töötavad pangas.

Mis on olulisim asi, mida Te tahate Baltimaades ära teha? Ma tahan kindlustada, et oleme pank, kes tegutseb kestliku mudeli alusel, mis viib meid läbi majandustükli. Teiseks, et me

oleme pank, mis on oma klientide lähedal. Selles vallas tuleb tõesti tööd teha, et mõista, mis seisus su kliendid on, et aidata neil tulevikuvaates teha õigeid valikuid.

Me peame olema ka kasumlikud. Me vajame häid, tõhusaid ja turvalisi protsesse ja prognoosivõimekust.

Eestis on üks väike Hansapanga endiste omanike poolt asutatud pank. Jah. LHV?

Just. Ja nad on öelnud, et nende tugevus on see, et nende omanikud on eestlased ja et nad mõistavad eestlasi paremini. (Jõuliselt) Ei ole mitte kedagi, kes mõistaks siinset turgu paremini kui Swedbank.

Me oleme aastatega talletanud teadmist, kasvanud, oleme siia paigutanud raha, investeerinud nii inimestesse kui ka oskustesse.

Ma arvan, et me oleme kinnitanud oma pikaajalist seotust ja olnud aktiivsed kõigis segmentides. Meil on selle riigi ja oma klientide ees kohustus ja me teame seda.

Swedbanki jaoks on väga oluline, et me oleme finantsgrupp, mis suudab kõrgelt kompetentseid inimesi ligi meelitada. See võib osutuda väiksema pangaks keeruliseks.

Agas samas jälle pole paha, kui mõni uus tegija tuleb turule. Konkurents ei ole halb asi.

see võib tähendada otsest mõju ka kodutarbijate gaasihinnale. Värgi sõnul on märgukirja eesmärk tähelepanu juhtimine probleemile ka Brüsselis, sest pole normaalne, et Balti riigid peavad ostma maagaasi Gazpromilt kallimalt kui vanad Euroopa riigid.

ARIPA.EE

VARAHALDUS

Evli sai BPT suuromanikuks

Evli müüs oma kinnisvarainvesteeringute varahaldusüksuse BPT-le, millega BPT tõusis Balti- ja Põhjamaade üheks suuremaks kinnisvarainvesteeringute varahalduriks, teatas Evli. Investeeringupank Evli ja BPT sõlmisid strateegilise partnerluse lepingu, mille tulemusena sai Evli BPT suuromanikuks. Ühinenud ettevõtte varade maht moodustab kokku 1,5 miljardit eurot. Evli panga juhatuse esimehe Maunu Lehtimäki sõnul tugevdab tehing Evli positsiooni kinnisvarainvesteeringute varahalduse turul.

KOHTUMINE

Parts kohtus India rasketööstuse ministriga

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts arutas eile India rasketööstuse ministri Praful Pateli ja teda saatva äridelegatsiooniga kohtudes kahe riigi vahelise lennuühenduse teemat. Juttu oli võimalikust India–Eesti lennuühendusest ja Tallinnast kui sobivast vahelennujaamast lendudel Indiast Euroopa Liitu ja Põhja-Ameerikasse, teatas majandusministeerium. Mõlema ministri sõnul on oodatud vastastikused investeeringud. Arengufondis on valmimas kahe riigi ühishuviseid ja koostöövõimalusi käsitlev raport.

LENNUNDUS

airBalticu omanikud jõudsid kokkuleppele

airBalticu aktsionärid jõudsid pühapäeva hilisõhtul lennufirma rahastamises ja juhtimises kokkuleppele. Läti transpordiminister Uldis Augulis säutsus oma Twitteri kontol, et transpordiministeerium esitab sõlmitud kokkuleppe Läti valitsusele kinnitamiseks, vahendas Baltic Course uudisteagentuuri Leta. "Õnnitlen transpordiministeeriumi ja meie konsultante Prudentiast, kes saavutasid lõpuks airBalticu aktsionäride vahel kokkuleppe, mis stabiliseerib lennufirma töö," ütles Läti peaminister Valdis Dombrovskis.

RAHVALOENDUS

Statistikaamet palkab 2200 rahvaloendajat

Eile hommikul avanes töökonkurss aasta lõpul algava 2011. aasta rahva ja eluruumide loendusele 2200 rahvaloendaja leidmiseks. "Rahvaloendaja ülesanne on küsitleda oma loenduspiirkonna elanikke ja koguda teavet eluruumide kohta. See tähendab, et rahvaloendaja peab olema valmis külastama inimeste kodusid," rääkis rahvaloenduse personalijuht Palmi Lindjärv. "Kokku otsime 2000 rahvaloendajat ja 200 ooteajaga rahvaloendajat," lisas ta. Statistikaameti teatel saab rahvaloendajaks kandideerida 3. novembrini, töö algab 6. veebruaril koolitusprogrammiga.

HINNATÕUS

Konkurentsiamet kinnitas Eleringi taotluse

Konkurentsiamet kinnitas korrigeeritud Eleringi võrgutasu 2012. aastaks, mis tähendab keskmisele leibkonnale elektrikulude suurenemist 4 euro võrra aastas. Muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2012, teatas Elering. Kuna Eleringi tariifi muutus mõjutab teiste võrguettevõtjate kulusid, korrigeerib konkurentsiamet tariifi muutuse võrra kindla meetodika alusel ka nende võrgutasusid.

Gaasi sisseostuhind on liiga kõrge

Omanike keskliit kavatseb gaasi kõrge sisseostuhinna pärast pöörduda Euroopa Komisjoni konkurents- ja energiaspetsialistide poole, et juhtida tähelepanu ühtse energiapoliitika vajadusele, mis tähendaks ka hinnavahede ühtlustamist. Euroopa Komisjon otsustas otsida läbi Gazpromi Euroopa

harukontorid, kuna kahtlustas konkurentsireeglite rikkumist. Keskliidu sõnul on see samm õiges suunas ning võib omada positiivset mõju gaasi hinna langetamiseks. Liidu volikogu liige Priit Värk märkis, et kuna kahtlustuste suuks on maagaasiga tegelevate ettevõtete kartellikokkulepe, siis

13. oktoobril, Radisson Blu Hotel Tallinn

ÄRIPÄEVA SEMINAR

Lektorid:
Krediidihaldus AS juhatuse liige
Art Andresson
Nordea panga krediidi järelevalve osakonna juhataja **Viljar Kähari**

Kuidas toime tulla VÕLGILASEST koostööpartneriga?

Soodushind
kuni 07.10.2011 registreerudes
149 eurot + km.
Hiljem registreerujatele
199 eurot + km

Lisainfo ja registreerimine aadressil registreerimine@aripaev.ee, telefonil 667 0099 või www.seminar.aripaev.ee

PUIDUETTEVÖTTE Dagö

Trade omanik ja juht Ruudi Kasser hinnangul on ettevõtjale olulised märksõnad täna ettevaatlik majandamine ja riskide maandamine.

FOTO: MEELI KÜTTIM

ESIKOHT

“Mõnel kadus elutöö silmapilguga”.

Hiiumaa edukaim: majanda ettevaatlikult

KAISA TAHLFELD
kaisa.tahlfeld@aripaev.ee

Eelmises kriisis võimendati ettevõtted võörkapitaliga üle ja masu ajal kadus mõne ettevõtja elutöö silmapilguga. Keset merd ja metsi Hiiumaal puiduettevõtlusega tegeleva ettevõtte Dagö Trade omaniku Ruudi Kasser sõnul võiksid ettevõtjad üle vaadata võörkapitali osakaalu oma ettevõttes.

Äripäeva koostatud Maakonna TOPide pingereas napsas Hiiumaal auväärase esimese positsiooni puiduettevõtte Dagö Trade OÜ.

Küsimustele vastab Dagö Trade OÜ omanik ja juht Ruudi Kasser.

Kuidas möödunud aastaga rahule jäite? Väga hea aasta oli. Oleme metsamajandusettevõtte ja kõik oli seotud makromajanduse aktiivse tõusuga. Tänu sellele oli tegemist kasvava turuga. See tõus jätkus ka sel aastal, kuigi aasta on nüüd pisut langusfaasis jälle.

Kas väike langus kajastub ka tänavuse aasta numbrites? Noh, täpselt ei oska öelda, aga ma arvan, et ka käesolev aasta on edukas, sest turg oli suve lõpus aktiivne.

Praegu ilmneb teatud jahtumismärke, aga kuna tootmisvõimsused olid intensiivselt töös, siis tänu sellele peaks ka sel aastal normaalne tulemus tulema.

Kas plaanite järgmisel aastal lisainvesteeringuid? See sõltub suuresti majandusolukorrast. Teatavad investeeringud on kindlasti plaanis metsamajandustoetuste abil näiteks realiseerida.

Aga mõned lisainvesteeringud teeme kindlasti kas või jaotamata teenitud kasumi arvel, plaanis on see reinvesteeri. Näiteks toorainebaasi, vastavalt turuolukorrale peab seda kindlasti tegema.

Kas tuleb ka lisatöökohti? Toorainebaasi soetamine ei eelda lisatöökohti. Tehnikateenused os-

”

Noh, mis siin karta, see on ju käes.

Ruudi Kasser uue kriisi kartu-
sest

Ä Mis on mis Dagö Trade OÜ

ASUTATUD: 2001

ASUKOHT: Pühalepa vald, Hiiumaa

TEGEVUSALA: puidu ja puidu esmatöötlustoodete hulgimüük

OMANIK: Ruudi Kasser

TEGEVJUHT: Ruudi Kasser

TÖÖTAJAJAID 2010: 4

tame praegu sisse. Selle arvel me küll ilmselt kaotame mingis osas marginaalis, aga samas maandame riske.

Majandusanalüütikud ennustavad uut kriisi. Kas Teie uut kriisi kardate? Noh, mis siin karta, see on ju käes. Finantssektor on juba ammu pikas languses. Reaalmajandusega on siin teatav nihe olemas.

Kas Te enda ettevõtte olete võimaliku kriisi mõjude vastu kindlustanud? Oleme võörkapitali osatähtsuse minimeerinud, laenu on sisuliselt nulli viidud. Tavamajanduse olukorras poleks see kindlasti mõistlik, sest omakapitali tootlus peaks olema kõrge, aga ebastabiilsete turgude olukorras on mõistlik võimalikult vähem võörkapitali kasutada. See sõltub kindlasti ka ettevõtja nägemusest. Pidasin otstarbekaks riske maandada. Kui tuleb majanduslangus, siis võörkapital on kaetud, meie ostame teenuse väljast ja püsikulu on madal. Siis saab kriisiaja kenasti üle elada.

Mis on ettevõtjate jaoks tuleval aastal kõige kriitilisem? Eks see võörkapitali kasutus ja selle osakaal ole. Eelmises kriisis võimendati ettevõtted võörkapitaliga üle. Kui tuli majanduslangus, siis kadusid need ettevõtted kiiresti, sest laene polnud võimalik teenindada. Selle arvel kaotati ka oma varad. Mõnel ettevõtjal kadus elutöö silmapilguga.

Ettevaatlik majandamine ja riskide maandamine on oluline märksõna ettevõtjatele.

Minister Ligi ütles, et hirm hoiab majandust ja investeeringuid tagasi. No investeerida, kui on kapitali, on iseenesest ju lihtne, kuid selle aluseks on lõpptarbimine. Elanikkond hakkab keerulistes oludes aga säästma. USA rahatrükk on ka hea näide.

Et sellega ei kaasne otseselt inflatsioon, vaid on hoiused, mis seisavad näiteks deposiidis. Inimeste ootustest sõltub palju, kuid kui turul puudub tarbimise ootus, siis see pole jätkusuutlik.

Uude aastasse lähete pigem ettevaalikult? Absoluutselt. Optimismiks väga põhjust ei ole. Meie oleme suhteliselt skeptilised.

Ä Metoodika

Maakonna paremik taas pingereas

Sellest nädalast seab Äripäev taas ritta Eesti maakondade edukamad ettevõtted. See tähendab pingereidasid iga maakonna kohta kokku 15 Äripäevas ning 21. oktoobri Äripäevas selgub, milline firma oli mullu Eesti maakondades edukaim. Äripäeva TOPide lähteandmed on viimase aasta käive ja ärikasum/kahjum, käibe ja kasumi kasv, rentaablus ning ROA. Edetabelisse pääsemiseks peab ettevõtte asuma või omama tootmisteguvust vastavas maakonnas ning olema tegutsenud vähemalt kolm viimast aastat.

Ä Kalender

Kolm nädalat Eesti edukamaid

Äripäeva maakonna TOPi edetabelid

3.10	Harjumaa TOP
4.10	Hiiumaa ja Saaremaa TOP
5.10	Ida-Virumaa TOP
6.10	Jõgevamaa TOP
7.10	Järvamaa TOP

10.10	Läänemaa TOP
11.10	Lääne-Virumaa TOP
12.10	Põlvamaa TOP
13.10	Pärnumaa TOP
14.10	Raplamaa TOP

17.10	Tartumaa TOP
18.10	Valgamaa TOP
19.10	Viljandimaa TOP
20.10	Võrumaa TOP
21.10	15 maakonna edukaim ettevõtja

3

aastat peab olema tegutsenud ettevõtte, et Äripäeva maakonna TOPis osaleda.

Tasuta arveldused

www.lhv.ee

LHV

bank

TUTVU TINGIMUSTEGA LHV.EE JA KONSULTEERI ASJATUNDJAGA.

Saaremaa ettevõtete TOP aastal 2010

koht	firma nimi	tegevusvaldkond	tegevjuht	põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)	müügitulu 2010 (EUR)	arikasum/-kahjum 2010 (EUR)	koht 2009. a
1.	BALTIC WORKBOATS AS	paadiehitus	Margus Vanaselja	Margus Vanaselja 40%, BMG Consult OÜ 30%, Märten Vaikmaa 30%	14 936 700	2 656 566	2.
2.	MERINVEST OÜ	tootmine	Enn Meri	Enn Meri 80%, DS Beteiligungs GmbH 20%	11 761 284	737 647	48.
3.	ARVENTE OÜ	hulgikaubandus	Peeter Kiir	Peeter Kiir 100%	2 810 297	332 374	37.
4.	Luksusjaht AS ²	paadiehitus	Sven Lennart Alpstål	Sven Lennart Alpstål 100%	9 393 478	2 124 060	3.
5.	Reta Puit OÜ	hulgikaubandus	Andres Kirst	Rein Kirst 50%, Andres Kirst 50%	5 061 473	343 713	97.
6.	Enerpoint Saare OÜ	elektroonika	Erik Keerberg	Enerpoint OY 100%	11 108 293	671 648	28.
7.	IONIX Systems OÜ ¹	elektroonika	Margus Tang	IONIX Systems Ltd 100%	2 621 649	310 729	31.
8.	Kõljala Põllumajanduslik OÜ	põllumajandus	Tõnu Post	Tõnu Post 48,51%, osaühingu liikmed	1 361 179	316 872	78.
9.	Trelleborg Industrial Products Estonia OÜ	tootmine	Kalver Kirs	Trelleborg Sigma AB 100%	7 251 101	330 710	62.
10.	EBC Ehitus AS	ehitus	Ago Arge	Indrek Varris 50%, Ago Arge 50%	3 314 200	296 713	-
11.-12.	Kingamaja OÜ	tootmine	Jaakko Tapio Kivelä	Katri-Elina Kivelä 100%	873 145	149 161	-
11.-12.	Sandla Puit OÜ	puitmajade tootmine	Kalmer Põlluäär	Kalmer Põlluäär 50%, Jaanus Põlluäär 50%	3 326 454	225 218	21.
13.	Saare Kütus AS	jaekaubandus	Margus Hiet	Margus Hiet 50,07%	6 901 360	190 265	53.
14.	Saarte Liinid AS	sadamateenused	Ants Tammleht	Eesti Vabariik 100%	3 954 745	930 126	10.
15.	VRHL OÜ	toiduainetööstus	Mihkel Undrest	Mihkel Undrest 100%	1 143 032	160 475	16.
16.	Saarte Investeering OÜ ²	metallitööstus	Tullio Liblik	Tullio Liblik 100%	7 198 671	568 554	41.
17.-18.	Saaremaa Sepad OÜ	metallitööstus	Andres Ella	Tulju Ella, Andres Ella	518 971	99 696	-
17.-18.	Arensburg OÜ	majutus	Terje Nepper	Aarne Mustis 60%, Terje Nepper 35,25%, Grete Pastak 4,75%	1 217 813	158 408	75.
19.	Javicar OÜ	hulgikaubandus	Jaanus Põlluäär	Jaanus Põlluäär 51%, Kalmer Põlluäär 49%	3 139 341	149 801	55.
20.	Saaremaa Tarbijate Ühistu TÜH	jaekaubandus	Peeter Kilumets	ühistu liikmed	31 203 915	658 840	47.
21.-22.	Saaremaa Laevakompanii AS ³	transport	Tõnis Rihvk	Vjatcheslav Leedo 100%	13 932 867	1 026 804	1.
21.-22.	Arti Plekk OÜ	ehitus	Aare Varipuu	Tiit Pöld 50%, Aare Varipuu 50%	697 480	100 665	72.
23.-25.	Kuressaare Haigla SA	meditsiin	Viktor Sarapuu	Kuressaare Linnavalitsus 100%	7 217 697	263 742	81.
23.-25.	Rauni Põllumajanduse OÜ	põllumajandus	Aive Kesküla	Aive Kesküla 23,21%, osaühingu liikmed	651 829	129 795	89.
23.-25.	ML-Transport AS	transport	Meelis Lonn	Meelis Lonn 100%	2 869 038	115 841	58.
26.-27.	Sporrong Eesti OÜ	metallitööstus	Hendrik Karlson	Sporrong Produktion OY 100%	1 179 768	71 938	83.
26.-27.	Mereranna Põllumajandusühistu TÜH	põllumajandus	Urmas Lehtsalu	ühistu liikmed	1 512 361	174 727	27.
28.	Saare Gaas OÜ	transport	Agu Ool	Aivo Jürisson 50%, Agu Ool 50%	1 378 718	151 240	17.
29.	Kärla Põllumajandusühistu TÜH	põllumajandus	Ülar Tānak	ühistu liikmed	1 301 508	103 644	82.
30.	Saare Foods OÜ	toiduainetööstus	Meelis Lonn	Siiri Lonn 50%, Meelis Lonn 50%	1 017 295	99 776	15.
31.	Keskpunkt OÜ	hulgikaubandus	Andro Ots	Henry Ots 50%, Andro Ots 50%	2 200 272	279 160	12.
32.	Saare Talutehnika OÜ	hulgikaubandus	Udo Kremm	Udo Kremm 100%	544 302	146 706	52.
33.	Väinamere Teenindus AS	toitlustus	Jaak Pöldma	S.E.E. Piraaja OÜ 50%	1 865 745	165 978	25.
34.-35.	E-Laube OÜ	puitmajade tootmine	Andrus Pundi	Andrus Pundi 100%	971 628	102 248	24.
34.-35.	Tesman Auto AS	jaekaubandus	Einar Soe	Tesman AS 100%	1 724 958	67 236	45.

Hiiumaa ettevõtete TOP aastal 2010

koht	firma nimi	tegevusvaldkond	tegevjuht	põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)	müügitulu 2010 (EUR)	arikasum/-kahjum 2010 (EUR)	koht 2009. a
1.	DAGÖ TRADE OÜ	puidu hulgimüük	Ruudi Kasser	Ruudi Kasser 100%	1 149 563	336 879	46.
2.	LIISBET TUKAT OÜ	tootmine	Olev Tukk	Hannele Tukk 50%, Olev Tukk 50%	1 104 257	198 643	21.
3.	HIIU KALUR AS	kalandus	Ülo Esta	Direct Consulting AS 80,17%	3 137 731	586 958	3.
4.	Dale LD. AS	plastitööstus	Tiit Asumets	M. Nurs 14,50%, T. Asumets 13,06%, A. Kaerma 12,66%, M. Kuslap 12,66%, Ü. Muda 10,96%	3 461 803	383 225	17.
5.	Vesset OÜ	saematerjalitootmine	Toomas Pertel	Margus Kruus 45,68%, Toomas Pertel 44,42%	2 120 936	143 550	41.
6.	HiiuLink OÜ	plastitööstus	Kaul Kikas	Göran Lindblom 50%, Kaul Kikas 50%	432 007	136 936	62.
7.	B-plast AS	plastitööstus	Siimo Sedrik	Siimo Sedrik 31,10%, Koit Sedrik 27,32%, Kalle Sedrik 20%	898 358	80 572	38.
8.	A-Kaabel OÜ	tootmine	Ants Rehe	Ants Rehe 75%, Argo Kibuspuu 25%	1 476 013	146 768	43.
9.	M ja P Nurst AS	tootmine	Agur Nurs	Mati Nurs 36%, Moonika Nurs 31%	5 745 383	287 236	22.
10.	EstPak Plastik AS	plastitööstus	Enno Harjak	Enno Harjak 45%, Marek Harjak 45%	2 049 150	207 497	7.
11.	Ivotar OÜ	ekspedeerimine	Ivo Põitel	Ivo Põitel 100%	524 720	46 524	29.
12.	HMPK OÜ	metsamajandus	Andrus Ilumets	Andrus Ilumets 80%, Enn Põllu 10%	4 902 684	101 802	54.
13.	ASS-Transport OÜ	transport	Ivo Põitel	Börje Nässtrom Åkeri AB (Rootsi) 50%, Ivo Põitel 50%	982 017	31 753	58.
14.	Mainegrupp OÜ	toitlustus	Tiina Kopli	Sunline OÜ 100%	308 426	117 625	6.
15.	Hiiumaa Haigla SA	meditsiin	Gennadi Aavik	Hiiu Maavalitsus	1 526 152	165 646	4.
16.	Hiiumaa Tarbijate Ühistu TÜH	jaekaubandus	Agu Kohari	ühistu liikmed 100%	8 118 088	73 731	16.
17.	Canter Invest OÜ	transport	Peeter Kondratjev	Peeter Kondratjev 100%	706 668	15 742	28.
18.	Pharma Systems Eesti OÜ	tootmine	Aslā Kurt Danielsson	Pharma Systems AB 100%	793 313	41 545	10.
19.	Kõriku Puit OÜ	transport	Kaido Kiin	Kaido Kiin 100%	151 463	19 710	45.
20.	Kärdla Apteek OÜ	apteek	Krista Luuk	Maret Ilves 39,13%, Krista Luuk 32,61%	686 143	28 884	13.
21.	I V Elektritööd OÜ	ehitus	Jüri Vals	Jüri Vals 75%, Karin Vals 25%	160 243	28 167	60.
22.	Faasion OÜ	hulgikaubandus	Tanel Malk	Hanno Kiil 33,3%, Tanel Malk 33,3%, Kalvi Pink 33,3%	3 131 284	20 368	53.
23.	Tähva OÜ	jaekaubandus	Jüri Väärtnõu	Jüri Väärtnõu 100%	521 828	13 827	33.
24.	Paler PT OÜ	ehitus	Taavi Stomma	Taavi Stomma 55,69%, Raivo Juhe 15,73%, Avo Valdmann 12,42%	362 936	5 463	47.
25.	Mereliiva Talu OÜ	põllumajandus	Viljam Heinma	Viljam Heinma 100%	178 330	59 417	20.
26.	Plastiktoos OÜ	plastitööstus	Jaan Brikker	Jaan Brikker 100%	471 477	34 629	11.
27.	Kärdla Perearstid OÜ	meditsiin	Meeli Paesüld	Meeli Paesüld 40%, Lia Prigoda 40%, Hilja Hiimets 20%	243 657	7 980	30.
28.	Orjaku Mõisakoha OÜ	majutus	Omar Jõpiselg	Omar Jõpiselg 80%	82 879	9 177	-
29.	Viirisepa OÜ	majutus	Ade Laja	Ade Laja 100%	142 314	9 152	36.
30.	Honga AS	transport	Raivo Teigar	Märt Velt 25%, Tõnis Tilga 25%, Rein Hlusov 25%, Raivo Teigar 25%	760 658	10 200	49.
31.	Best Holding OÜ	teenused	Priit Post	Priit Post 100%	329 916	117 287	2.
33.	Tiit-Reisid OÜ	turism	Tiit Randmaa	Tiit Randmaa 100%	706 908	5 174	55.
32.	LeVa AS	ehitus	Lembit Vainumäe	Lembit Vainumäe 66%, Kaja Vainumäe 34%	458 507	-418	59.
34.	Hiiu Teed OÜ	ehitus	Raigo Sahtel	Nordecon AS 100%	4 368 426	115 369	1.
35.	Fonax AA OÜ	transport	Aare Lukk	Aare Lukk 33,3%, Andres Karjamaa 33,3%, Alari Heinapuu 33,3%	547 743	11 026	52.

¹ MAJANDUSAASTA ERINEB KALENDRIAASTAST, ² KONSOLIDEERITUD, ³ KONSOLIDEERIMATA. ANDMED KOGUS JA EDETABELI KOOSTAS ÕILME MURU, OILME.MURU@ARIPAEV.EE.

KULLERTEENUS

Eesti Post läheb pakiautomaatidega välisturule lähiajal.

Post24 ärikliendile konkurendist soodsam

JAANA PIKALEV
jaana.pikalev@aripaev.ee

Äsja Eestis ööpäevaringse postipakiautomaatide võrgu Post24 avanud Eesti Post pole laiendamist välisturgudele maha matnud, Eesti Posti juhatuse liige Aavo Kärmas lubab, et sellekohaseid uudiseid kuuleme peagi.

Eesti Posti juhatuse liikmele esitasid postipakiautomaadiäri ning pakide saatmise kohta küsimusi Logistika uudised.ee lugejad.

Millal ja millises välisriigis hakkab tööle esimene Eesti Posti pakiautomaat? Täpset ajakava ei saa ma ärilistel kaalutlustel kahjuks öelda. Võin öelda, et laiensemise kuulete juba lähiajal.

Millisesena näeb Eesti Post pakiautomaatide äri tulevikus - kuhu arenetakse? Pakiautomaadid on üks osa Eesti Posti teenuste muutmise program-

” Pakiautomaadid on spetsiaalselt valmistatud kasutamiseks välitingimustes.

Aavo Kärmas, Eesti Post ASI juhatuse liige

mist. Soovime, et postiteenused muutuksid mugavamaks ja kättesaadavamaks. Inimesed ei peaks olema seotud elukohajärgse postkontoriga ja neil peaks olema võimalus valida, kuidas nad soovivad teenuseid osta. Miks mitte ei võiks pakiautomaat tulevikus asendada postkontorit...

Kas ja kuidas pakiautomaatide võrgus kontrollitakse, et sellega ei edastataks keelatud aineid ega esemeid (narkootikume, lõhkeaineid, relvi)? Pakiautomaadi süsteemis edastamiseks keelatud esemete loetelu on toodud välja teenuse tüüptingimustes. Kõikide paki sisust tekkida võivate probleemide eest lasub vastutus paki saatjal.

Eesti Post reklaamib enda teenuse plussina välja 24/7 toimimist. Kui palju kliente öösel ja vahetult hommikul reaalselt teenust kasutavad? Statistika olemasoleva info põhjal näitab, et küsitud ajavahemikul väljastatakse ligikaudu 15 % pakkidest.

Kuidas tagate kappide ning elektroonika ilmastikukindluse? Pakiautomaadid on spetsiaalselt valmistatud kasutamiseks välitingimustes ja neis

kasutatavatele seadmetele on tootja andnud ilmastikukindluse garantii. Pakiautomaadi seadmeid kaitseb soojustus- ja jahutussüsteem, samuti on näiteks pakiautomaadi ukseid ehitatud nii, et sademete seadmetele ligi ei pääseks. Sarnasel tehnoloogial põhinevaid välitingimustes kasutatavaid iseteeninduslikke seadmeid on Euroopas paigaldatud ligi 3000. Välitingimustes kasutatavate automaatseadmete kasutamine on maailmas laialt levinud, on ju ka Eestis aastaid kasutatud juba sularahaautomaate.

Mis on pakiautomaatide võrgu maksumus? Kas Eestis on ruumi kahele sarnasele võrgule? Kas tulevikus on pakisaatmine odavam? Kas on plaanis luua online-poodidele eraldi teeninduspark, mis sarnaneks Amazonile? Investeeringu kogumaksumus oli ligikaudu 0,9 miljonit eurot. Praeguseks on paigaldatud ning kasutusel 38 pakiautomaati kaheteistkümnnes Eesti suuremas linnas. Igal automaadil on 80 kappi, millest ühte saab kasutada kirjade saatmiseks. Suurimad tootjad on KEBA ja InPost. Valisime InPosti, kuna nende pakumaine osutus parimaks. Sarnased pakiautomaat-

52

pakiautomaati on Itella SmartPOSTi automaatide võrgustikus. Eesti Posti Post24 käivitunud automaatide võrgustikus on praegu automaate 38.

Loe veebist

Kadunud pakide hüvitamine
WWW.LOGISTIKAUUDISED.EE

TOPSPARES
Part of your drive

Rooliosad Taani tootjalt Topspares. Mõeldud põhjamaiseks kasutuseks.
(Külma- ja soolakindlad)

TAKET
sinu professionaalne partner

Tallinn: Kadaka 86C, tel 672 0000 Lasnamäe: Punane 18D, tel 672 0002
Pärnu: Tallinna mnt 70, tel 446 5075 Tartu: Tähe 127A, tel 799 8020
Viljandi: Tallinna tn 86, tel 434 2411 www.japanparts.ee

inosat
Estonia

100% GPS Control
anytime anywhere!

See on midagi enamat kui navigatsiooniseade. See on kahepoolset suhtlust võimaldav tööriist. Saada sellele töökask, teekond või tekstisõnum.

Küsi lisa: +372 56 224 193
Tutvu ka teiste lahendustega
www.inosat.ee

TOLLILADU - AGENTUUR www.combidex.ee

COMBIDEX
LOGISTIKA

eksport - import - transiit tel 6835590

AS Multimodal Transport Facilities

TOLLITERMINAL JA LADU TALLINNAS

MTF

AS MTF Estonia
Tallinn 10313, Paljassaare põik 11b
tel +372 639 5191,
+372 639 5192, +375 101 130;
faks +372 639 5350; mtf@mtf.ee

- Suure mahutavusega 20" ja 40" konteinerite park (rent, veod raudteetranspordiga)
- Isiklik raudtee
- Avatud ladustamispiinda 33 000 m²
- Mehhanismide maksimaalne tõstejõud 32 t
- Kõikide tolliprotseduuride täitmine auto- ja raudteevõrde ajal, tollimaakleriteenused

Ä Vördlus Eesti Post pakub soodsamat hinda

hinnad käibemaksuta

POST24 HINNAKIRI ÄRIKLIEN- DILE:

Pakiautomaadist pakiauto-
maati: 1,7667-2,9417 eurot
Pakiautomaadist postkonto-
risse: 2,49-3,4 eurot
Pakiautomaadist kulleriga
kätte: 3,33-4,99 eurot
Lisateenuste hinnakiri:
Ettevaatlikult – 1,6 eurot
Lunapakk – 1% summast,
kuid mitte vähem kui 1,3 eu-
rot
Väljastusteade e-posti teel –
0,17 eurot
Väljastusteade SMSi teel –
0,25 eurot

SMARTPOST ÄRIKLIENDIHIN- NAD:

Pakid S-XL: 1,79-4,13 eurot
Lisateenused:
Lunamakse vastuvõtmine:
0,96 eurot
Paki päevane hoiutasu
hoiuaja pikendamisel:
0,48- 1,18 eurot

EESTI POSTI pakiautomaatide
turuletulemist Eestis oodati
pikalt, juba lähiajal võib oodata
uudiseid sellest, et riiklik posti-
firma viib sama äri ka naaber-
turgudele, ütles Aavo Kärmas.

FOTO: ANDRES HAABU

SmartPOST pakub kiliendile mahupõhiseid soodustusi

**SmartPOST pakub oma äri-
klientidele mahupõhiseid soo-
dustusi ning eritingimusi per-
sonaalse lähenemisega, vas-
taval iga kliendi soovidele ja
vajadustele.** “Ühe tõsiseltvõeta-
va ärikliendi jaoks on igasugus-
test soodustustest palju olulise-
maks koostööpartneri usaldus-
väärsus ja teenuse kvaliteet,” rää-
kis SmartPOSTi juht Risto Eel-
maa. Pakimahud on tema sõnul
küll üheks oluliseks kriteeriu-
miks erihindade kokkuleppimi-
sel. “Samas on lisaks pakimah-
tudele oluliseks hinnakritee-
riumiks erinevad lisateenused
alates paki korjeteenusest kuni
lunamakse ja tagastusteni väl-
ja. Seega vaatame me iga klien-
di puhul personaalselt, et milli-
sed on kliendi täpsed soovid ja
vajadused, ning selle põhjal le-
pime kokku ka tingimused,” sõ-
nas Eelmaa.

Ärikliendilepingu sõlmib et-
tevõtte iga teenust kasutada soo-
viva kliendiga, olgu siis tegemist
äsjä alustanud e-poega või juba
pikalt turul olnud suure ja tun-
tud ettevõttega. Ärikliendi hin-
nad hakkavad kehtima kohe. Eel-
maa sõnul on erinevalt konkure-
ndist SmartPOSTiga äriklien-
diks liitumine lihtsam, äriklient
saab hakata pakke saatma kohe
samal päeval.

Miks peaks aga äriklient va-

lima pakisaatmisel Post24 ase-
mel eelistusena SmartPOSTi au-
tomaadi, tõi Eelma välja mitu
kriteeriumi. Näiteks niiskust,
külma või liigset soojust kartvat
kaubad, vajavad kindlust, et nen-
de saadetised ei saa kättetoime-
tamisel kahjustada. SmartPOS-
Ti pakiautomaadid asuvad aas-
taringiselt stabiilses keskkonnas
kaubanduskeskuste sisepinda-
del, mistõttu on välistatud il-
mastikutingimustest põhjus-
tatud saadetiste kahjustused,
nentis Eelmaa. “Kuna Smart-
POSTi pakiautomaat asub sise-
tingimustes, saab meie pakiau-
tomaadiga saata ka elektroo-
nikat, kosmeetikat, raamatuid,
läätsesid, mis kõik kardavad
temperatuurikoikumisi või niis-
kust,” sõnas ta.

Lisaks stabiilsetele tingimus-
tele tõi SmartPOSTi juht väl-
ja ka asjaolu, et nende kapid on
Post24st suuremad, mistõttu
saab klient saata suuremaid pak-
ke. Populaarseim, S-suurusega
kapp on SmartPOSTil 12 cm kõr-
ge, konkurendil aga 8 cm. “Oma
statistika põhjal oleme hinna-
nud, et umbes 40% S-suurusega
pakkidest ei mahuks konkuren-
di S-kappi ning klient peaks va-
lima M-kapi ning maksma kõr-
gemat hinda,” nentis Eelmaa.
SmartPOSTi on oma äripartne-
riks valinud u 880 e-kaupmeest.

”
**Lisaks
pakimah-
tudele
oluliseks
hinnak-
riteeriu-
miks on
erinevad
lisateenu-
sed paki
korjest
kuni lu-
namakse
ja tagas-
tuseni
välja.**

Risto
Eelmaa, Itella
SmartPOSTi
tegevjuht

did on edukalt kasutusel mitmetes Euroopa riiki-
des, näiteks Saksamaal, Poolas, Taanis. Tegemist
on kiirelt areneva lahendusega postiturul. Konkure-
nts on edasiviiv jõud. Meie võrgustikku eristab
see, et pakume oma klientidele kõiki pakside saat-
mis- ja väljastuskanaleid – pakiautomaat, postkon-
tor ja kuller. Pakiautomaadist pakki saates on või-
malik valida eelnimetatud kanalite vahel. Post24
pakiautomaadist paki saatmine on kõige soodsam.

Kindlasti arendame pakiautomaadist pakuta-
vaid teenuseid edasi ja seeläbi näeme võimalusi
e-kaubanduse arendamiseks.

**Kas paki saatmise eest saab tasuda ka sulara-
has?** Ei saa, maksta saab pangakaardiga. Pakiauto-
maadis on võimalik tasuda ka lunasaadetiste eest.

Kas mõni pakk on juba kaduma ka läinud? Jah,
selline kahetsusväärne juhtum on aset leidnud.
Teenuse käivitamise algperioodil esines probleeme,
mis oli seotud tarkvara veaga. Lahendasime selle
probleemi kiiresti.

Millised eritingimused või soodustused on

**Post24 puhul äriklientidele? Kas äriklientide-
ga sõlmitakse lepingud mahtude pealt või keh-
tivad neile samasugune hinnakiri nagu era-
klientidele?** Äriklientidele kehtib eraklientidest
erinev hinnakiri.

Kui raskeid asju võib pakiautomaadiga saata?
Kuni 30 kg.

**Mitu pakki saadetakse keskmiselt päevas Teie
pakiautomaatide kaudu?** Oleme turul olnud ala-
tes augusti lõpust. Mahud kasvavad iga päevaga.
Pakiautomaate on läbinud tuhandeid saadetisi ja
meie eesmärk on, et aasta lõpuks on automaate lä-
binud 100 000 saadetist.

**Mida tähendab, et täidate kappe kaks korda päe-
vas?** Kaks korda päevas tühjendame ja täidame pa-
kiautomaate seetõttu, et pakkuda paremat teenust.
Tänu sellele saab saatja pakke automaati jätta või-
malikult hilja (nt Tallinnas kuni 19.30ni) ja paki-
saaja välja võtta juba kell 10st hommikul.
Ühekordse tühjendamise ja nii head teenust
pakkuda ei saa.

Tallinn saab Euroopa Liidult toetust merekiirtee loomiseks

**Tallinn on üks kolmest linnast, millel on Läänemere kesksa-
damana võimalik saada Eu-
roopa Liidult toetust merekiir-
tee loomiseks.** Lisaks Tallinna-
le osalevad projektis, mille ees-
märgiks on edendada keskkon-
nasõbralikku ühendvedu, veel
ka Göteborg ja Århus.

Kolme linna sadamad on
koostanud merekiirtee de pro-
jekti “Läänemere põhi- ja kõrval-
sadamad”, millele on ette näh-
tud Euroopa Liidu poolne kaas-
rahastamine. Projekti raames
saadakse Euroopa Liidult kuni
2013. aasta detsembrini ligikau-
du 25 miljonit eurot.

Projekti põhieesmärk on soo-
dustada piirkonnas tõhusat,
keskkonnasõbralikku ja tule-
muslikku ühendvedu ning pa-
randada juurdepääsu turgude-
le. See suurendab kaubandus- ja
majanduskasvu võimalusi ning
tõstab meritsi toimuva kauba-
veo voogude mahtu, mis oma-
korda muudab üksikriigid kon-
kurentsivõimelisemaks.

Läänemere majandustsooni
laienemise ja kasvava koostöö
tõttu Kaug-Idaga on vaja välja
arendada piirkonna kesksada-
mad, mis suudaksid käidelda
praeguseid ja tulevase kauba-
mahte ja reisijatevedu. Selleks

25

MILJONIT eurot saavad kolm
linna merekiirteprojekti
“Läänemere põhi- ja kõrval-
sadamad” toetuseks Euroopa
Liidult kuni 2013. aasta det-
sembrini.

tuleb luua Århusi ja Göteborgi
kesksadamate ja neid varustava-
te kogu Läänemere piirkonna sa-
damate süsteem.

LOGISTIKAUDISED.EE

LAOSOLEVATELE TÖSTUKITELE KUNI 12 KUUD INTRESSIVABA MAKSEAEGA!

FORKLIFT.EE

Eesti suurim kahveltöstukite valik

Tel 50 90 770

NTN EST AS – rahvusvaheline NVOCCi operaator

**Teie kauba
merevedu on
meie mure!**

Rahvusvahelised
mereveod
osakoorem- ja
täiskonteineritega.

Kontakt:
NTN EST AS
Osmussaare 8 – C 309
13811 Tallinn, Estonia
tel +372 606 9121
fax +372 606 9120
info@n-t-n.ee

www.n-t-n.ee

Seminariruumide rent

reklaam

TEL 667 0105

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus (m²)	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohiti	soodustused	lisainfo
TÄHETORNI HOTELL *** Tähetorni 16, 11625 Tallinn tel 677 9100 / 110 faks 677 9096 tahetorn@neti.ee www.thotell.ee	konverentsisaal, 80 m², sisaldab tasuta 9 m² lisaruumi;	50	16 €/tund, 96 €/päev; soodustused püsiklientidele	wifi, TV, VHS-/DVD-mängija, CD-mängija, ekraan, grafoprojektor, pabertahvel, paberid, markerid	dataprojektor, paljundus, toitlustamine, kohvipausid	80+	kokkuleppel, püsikliendisoodustus koolitusruumile, koolitusel osalejatele majutus 40% odavam	Asume kesklinnast 9 km kaugusel Nõmmel. Väga head parkimisvõimalused, ühistransport bussiga nr 10, 20, looduskaunis ümbrus, meid ümbritsevad terviserajad ja Nõmme seikluspark koos basseinidega. Hotellis on <i>à la carte</i> restoran, kus saab korraldada ka tähtpäevi, pidustusi ja ärilõunaid. Hotellis on hubane baar ja saun. Küsi kindlasti hinnapakumist! Leiame koos Sinuga sobiva lahenduse!
	koolitusruum Sviit, 70 m², sisaldab tasuta 19 m² lisaruumi; võimalus kohandada väiksemaid (35 m²)	6						
	võimalus kohandada väiksemaid (35 m²)	50						
	seminarirume olenevalt soovist ja inimeste arvust	16						
ESTONIA MEDICAL SPA HOTELL A. H. Tammsaare 4a, Pärnu, tel 447 6905, faks 447 6901, sales@spaestonia.ee www.spaestonia.ee	Rohelise maja seminariruumid Jakobsoni II korrusel, 80 m²:			dataprojektor, grafoprojektor, videomakk, televiisor, pabertahvel, interneti püsühendus, wifi			küsi personaalset pakkumist, soodustused kokkuleppel	Paikneme Pärnu ajaloolises villarajoonis jalutuskäigu (1 km) kaugusel kesklinnast ning kõigest 300 m kaugusel kuulsast Pärnu supelrannast. Tervislik ja maitsev toitlustamine restorani <i>buffet</i> -lauas, kohvipauside valik ja grupimenüüd. Estonia termide sauna- ja basseinikeskus aurusaunakompleksiga (<i>hamam</i>), <i>sento</i> -ala koos Jaapani vanniga ja soolasaunaga, erinevad basseinid ning Soome saun. Uuringud, konsultatsioonid, protseduurid ja iluhoolitsused. Majutusteenuse tellinud seminarigruppidele konverentsiruumide kasutamine tasuta!
	seminaristiilis	30	19,17 €/tund, 102,26 €/päev					
	diplomaadistiilis	25						
	teatristiilis	40						
FRA MARE THALASSO SPA Ranna tee 2, Haapsalu tel 473 4019, 472 4600 faks 472 4601 framare@framare.ee www.framare.ee	Brackmanni klubiruum IV korrusel, 30 m²	15	12,46 €/tund, 70,30 €/päev	pabertahvel, televiisor, interneti püsühendus, wifi				
	Pargi maja seminariruumid: Waldhof, V korrusel 80 m²	40	19,17 €/tund, 102,26 €/päev	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, televiisor, interneti püsühendus, wifi				
	Steiner, VI korrusel, 50 m²	35	15,98 €/tund, 70,30 €/päev	grafoprojektor, pabertahvel, videomakk, televiisor, interneti püsühendus				
	seminariruum, 45 m²	25	17,58 €/tund, 76,69 €/päev	pabertahvel, TV, ekraan, grafoprojektor, videomakk, wifi, paberid, pliiatsid	dataprojektor, toitus- tus, majutus, <i>day</i> -spaa basseini- ja saunapark, spaateenused. Seminaripakett al 47,93 € ühele	226		Toitlustamine <i>à la carte</i> restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, spaateenused, <i>day</i> -spaa – basseini- ja saunapark (infrapuna-, soola- ja aurusaun, kaks Soome sauna, sanarium, mereveebassein, välibassein, lebola), võimlemissaal.
KOIDULAPARK HOTELL Kuninga 38, Pärnu tel 447 7030 faks 447 7033 info@koidulaparkhotell.ee www.koidulaparkhotell.ee	panoraaamisaal, 77 m²	80						
	31,5 + 33,5 m²	30	16 €/tund; 96 €/päev. Küsi pakkumist!	wifi, konverentsitehnika	dataprojektor, kohvipausid, toitlustamine, majutus	77	spetsiaalsed paindlikud konverentsi- paketid, küsi pakkumist	Koidulapark Hotell asub Pärnu südalinna roheluses. Tasuta parkimise võimalus hotelli sisehoovis. Meie privaatsest nõupidamiste ruumist avanevad ukSED hotelli terrassile, kus on meeldiv pidada puhkepause. Hotellile on antud keskkonnamärgis Roheline Võti.
HOTELL DZINGEL Männiku tee 89, Tallinn tel 610 5300 www.dzingel.ee hotell@dzingel.ee	A-saal 45	30	65 €/päev	TV, video, grafoprojektor, pabertahvel, CD-mängija, wifi	toitlustamine gruppidele, kohvipausid, kohvipausid, kooplaid, video-dataprojektor, sünkroontõlke- aparaatuur	560	kokkuleppel	Hea ligipääs ühistranspordiga, tasuta valvega parkla 100 autole ja viiele bussile, kaks sauna, tasuta wifi, soodsad kohvipausid ja lõunasöögid, võimalik korraldada firmapidusid ja sünnipäevi.
	B-saal 52	20	65 €/päev					
	C-saal 200	200	195 €/päev					
	D-saal 117	70	125 €/päev					
ASTAASTUSRAVI- KESKUS VIKING Sadama 15, Pärnu tel 443 1495, info@viiking.ee www.viiking.ee	E-saal 35	20	50 €/päev					
	F-saal 55	30	65 €/päev					
	G-saal 70	45	100 €/päev					
	H-saal 22	20	50 €/päev					
WAIDE MOTELL Käo küla, Rõngu vald, Tartumaa tel 730 3606 info@waide.ee www.waide.ee	Christina 62	teater 40 seminar 30	16 €/tund, 80 €/päev	TV, VHS/DVD, grafoprojektor, dataprojektor (ainult Victoria saalis), ekraan, paber- ja magnetahvel, markerid, wifi, sülearvuti kasutamine	toitlustamine, kohvipausid, helivõimendus, paljundamine	263	kaks tundi rendisauna tasuta; majutus ja raviteenused 15% letihinnast soodsamalt	Pakume Eestis ainulaadset uuringupaketti "Tervisepass" ja selle laiendatud versiooni "Juhtide tervisepass". NB! Majutuse tellinud seminarirühmadele on saali kasutamine koos tehnikaga tasuta.
	Victoria 108	teater 100 seminar 60	23 €/tund, 119 €/päev					
WAIDE MOTELL Käo küla, Rõngu vald, Tartumaa tel 730 3606 info@waide.ee www.waide.ee	seminarimaja, 70 m²	teatristiilis 60 klassistiilis 40 U-kujuliselt 30	15 €/tund 55 €/päev	pabertahvel, markerid, grafoprojektor, wifi, TV, video-, DVD-, CD-mängija, joogivesi, parkimine	dataprojektor, arvuti, paljundus, printimine, kohvipausid, toitlustamine, transport	58	kokkuleppel, küsi pakkumist, soodustus osale- jate majutusel	Asume Tartu maakonnas Elva linna lähedal. Pakume majutus-, toitlustus- ja seminariteenuseid. Seminarigruppide toitlustuse korraldame peamaja suures saalis <i>buffet</i> -lauas. Grupimenüüdest saate valida omale sobiva.
	lisaks kaks grupitööruumi, 20 m² ja 24 m²							
	kaminasaal, 110 m²	teatristiilis 90 klassistiilis 60 U-kujuliselt 40						Õhtud saab sisustada ettetellitud matkaga lähiümbruse matkaradadel, ekskursiooniga Hellenurme vesiveskisse või Tõravere observatooriumisse.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSKESKUS

Koolitusprogramm:

FINANTSTEADMISTE KOOL JUHTIDELE

25.–26. oktoober
8. november
22. november
6. detsember

FINANTSARVESTUSE PÕHITÕED
FINANTSANALÜÜS
KULUARVESTUS JA EELARVESTAMINE
INVESTEERINGUD JA RAHASTAMINE

Koolitaja on Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige, vandeaudiitor, TTÜ dotsent **MARGUS TINITS**

Äripäev

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Koolitusprogrammi hind on 1299 eurot (+ km).
Info ja registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või telefonil 667 0099.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSED

17.-18. oktoober PROJEKTJUHTIMINE EHITUSVALDKONNAS

Kuidas tagada tulemuslik projektijuhtimine ehitusettevõttes?

Koolitaja on **TIIT VALM**.
Hind 399 eurot+km.

25. oktoobril alustab FINANTSTEADMISTE KOOL JUHTIDELE

Koolitaja on **MARGUS TINITS**. Programmi hind 1299 eurot+km, moodulitele saab registreeruda ka ühekaupa, mooduli hind 299 eurot+km.

26. oktoober IGAPÄEVAKEELE KASUTAMISE NÄPUNÄITED

Kuidas kirjutada tekste hästi ja õigesti?

Koolitaja on **HELVE HENNSTE**.
Hind 139 eurot+km.

27. oktoober VIIS OSKUST, MIS AITAVAD TEIL TEISED ENDAGA KAASA TÕMMATA

Kuidas veenvalt argumenteerida?

Koolitaja on **AIVAR HUNDIMÄGI**.
Hind 199 eurot+km.

3. november IT LAHENDUSED TOOTMISETTEVÕTTES

Kas IT lahendused aitavad tõsta tootmisettevõtte efektiivsust?

koolitaja **JAAK LAVIN**
Hind 279 eurot+km.

Lisainfo telefonil
667 0413 või aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee

PKC Eesti AS on PKC Group OY kontserni kuuluv ettevõte, mille põhitegevus on juhtmekööidiste ja ühenduskaabli tootmine Skandinaavia juhtivatele auto- ja elektroonikatööstusettevõtetele. Ettevõtte areneb ja laieneb jõudsalt ning praeguseks on töötajate arv kasvanud ca 1250ni. PKC Eestil on tehas Keilas ja Haapsalus.

Seoses tegevuse kasvu ja arenguga on PKC Eesti meeskonda oodatud

ANALÜÜTIK,

kelle töö põhieesmärk on kuluefektiivsete lahenduste väljapakumine, analüüsides detailselt ettevõtte tegevusvaldkondi, samuti juhtimisaruandluse ettevalmistamine ja edasiarendamine.

Olulised valdkonnad on protsessiparenduste algatamine, tarneahela efektiivsuse analüüs ning mitmesuguste raportite ja ülevaadete koostamine. Tööülesannete hulka kuulub eelarvestamise ja prognoosimise protsessi koordineerimine ning eelarvete täitmise ja laovarude analüüs. Samuti tuleb koostada ettevõtte finantsprojektsioone, mudeleid, äriplaanide ja turuülevaateid ning analüüsida investeringute tasuvust.

Sobival kandidaadil on:

- majandusala kõrgharidus
 - väga hea analüüsioskus
 - initsiatiivik ja iseseisvus töö korraldamisel
 - info hankimise ja haldamise oskus
 - täpsus ja kohusetundlikkus
 - väga hea MS Exceli kasutamise oskus
 - väga hea eesti ja inglise keele oskus nii kõnes kui ka kirjas
- Elise annab projektides osalemise või nende juhtimise kogemust.

Ametikoht kuulub finantsosakonna koosseisu.

Ettevõtte pakub vaheldusrikast tööd kiiresti arenevas rahvusvahelises kontsernis, koolitusvõimalust lähtuvalt plaanist, head meeskonda ja ajakohast töökeskkonda.

Kandideerimiseks palume saata CV koos motivatsioonikirjaga (märgusõna "analüütik") 9. oktoobriks (k.a) e-posti aadressil relika.rohtoja@pkcgroup.com

Lisainfo: tel 639 0142

PKC GROUP

Balti M&A ja riskikapitali foorum 2011

27. oktoober 2011
Leedu näituse- ja konverentsikeskus
Litexpo
Laisves pr. 5,
Vilnius

Info ja registreerimine:
www.vz.lt/balticMA,
tel +370 5 252 6139,
konferencijos@vz.lt

Balti majandus ja investeeringud
M&A valdkond Euroopas ja Balti riikides
Võiduvalm: Finantsinvestorite kasutamine äri arendamisel ja müügil
(Sanitase ja Baltkomi juhtumiuuringud)

Arutelud:

Uus firmede ostu-müügi laine: kas soovunelm või reaalsus?

Kes valitsevad Balti turgu? Poola, Skandinaavia (Soome) või Vene investorid? Strateegia või raha? Välisinvestorite vaade Baltikumile: liiga väike, liiga läbipaistev, liiga iseseisev?

Kas rahvusvahelised ja kohalikud era- ja riskikapitali fondid on tõesti erinevad? Mida finantsinvestorid saavad pakkuda?

Paralleelsessioonid:

Euroopa riskikapitali valdkonna ülevaade ja muudatused lähitulevikus

EVCA tegevusaruanne

Juhtide leidmine: ettevalmistused ja edukas teostus

Balti ettevõtete laienemine välismaale

Töökuulutused internetis

Vakants.ee

www.vakants.ee

graanul invest

AS Graanul Invest on bioenergeetika arendamisega ja taastuvenergia tootmisega tegelev ettevõtte, mis alustas oma tegevust 2003. aastal. Ettevõtte on kiiresti arenenud ja tänaseks kasvanud Baltimaade suurimaks puidugraanulite tootjaks, mis kuulub tootmisvahend Euroopa esiviisikusse.

Seoses ettevõtte kiire kasvuga ja arenguga otsime tütarettevõttele OÜ Graanul Mets

JUHATUSE LIIGET

Töö kirjeldus:

- metsa ülestöötamisettevõtete ja ümarpuu varumise juhtimine Balti riikides
- kliendisuhete loomine, hoidmine ja arendamine
- läbirääkimiste pidamine ja lepingute sõlmimine
- ostuplaanide koostamine ja jälgimine
- turusituatsiooni analüüs

Nõudmised kandidaadile:

- metsa ülestöötamisettevõtte juhtimise ja puidu ostu-müügi kogemus
- väga hea vene keel suhtlustasandil, suuline ja kirjalik inglise keele oskus
- algatusvõime ning läbirääkimisoskus

Ettevõtte pakub:

- tööd rahvusvaheliselt edukas ettevõttes
- stabiilset töösuhet
- konkurentsivõimelist töötasu ja häid töötingimusi

CV koos soovivaldusega palume saata hiljemalt 31.10.2011 aadressile: AS Graanul Invest, Humala 2, 10617 Tallinn või e-postiga: info@graanulinvest.com

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 3. novembril

IT LAHENDUSED TOOTMIS- ETTEVÕTTES

Koolitaja on **JAAK LAVIN**

Koolituse hind on 279 eurot (+km)
Info ja registreerimine 667 0099 või koolituskeskus@aripaev.ee
Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Kas IT lahendused aitavad tõsta tootmisettevõtte efektiivsust?

Äripäeva koolitus 17.-18. oktoober

Projektijuhtimine ehitusvaldkonnas

Kuidas tagada tulemuslik projektijuhtimine ehitusettevõttes?

Koolitaja on **TIIT VALM**

Äripäev

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Koolituse hind on 399 eurot (+ km).

Info ja registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või telefonil 667 0099.

ÄRILAUSE

» **Lauri Viikna: Me võime olla kanged mehed, nii et veri ninast väljas, aga kui ära sured, pole sinust enam tolku!**

Pea kuu aega pankreatiidiga haiglas hinge vaakunud meelelahutusärimees vaatab elule nüüd uue pilguga: "Inimesele on antud elamiseks mingi kogus energiat, ma õpin end nüüd säästma."

ÜKS KÜSIMUS

Eile algas ettevõtlusnädal, mille eesmärk on tõsta ühiskonna ettevõtlusteadlikkust ning arendada ettevõtjate teadmisi. Mida peaks tegema, et ettevõtteid tekiks rohkem?

TIIT MAISA
Viljandi Centrumi juhatuse liige

Selleks, et ettevõtteid tekiks rohkem, on vaja luua vastav keskkond ja julgustada tegelema ettevõtlusega. Eeltöö, et inimesed oleksid piisavalt teadlikud, mismoodi protsess käib. Samuti on olulised toetuse mehhanismid. Ettevõtluse puhul on oluline finantspool ja teised asjad tulevad alustava ettevõtte tegemisel järele.

JAAN PUUSAAG
Wolf Groupi juhatuse esimees

Praegu ei sega ettevõtlust miski, ettevõtlus on kunst nagu iga teine, meeldib see või mitte. Väikesel osal inimestest on antud anne olla maalikunstnik, muusik, näitleja jne. Tahad hakata klaverikunstnikuks, palun väga, kui keegi on nõus raha eest kuulama, oledki kunstnik. Sama on ettevõtlusega.

MARGO KOPPEL,
Baltecon Ehituse juhatuse liige

Arvan, et käsu ja plaani peale ettevõtjaid juurde ei teki, küll aga on tänuväärne, et ühiskonnas ei seostata ettevõtlust nii palju organiseeritud kuritegevusega või kulaklusega kui veel 5-6 aastat tagasi. Selleks, et ettevõtjaid juurde teki, on vaja sobivat keskkonda, mis algab mikro- tasandist ja lõpeb makrotasandiga.

Üldiselt sõltub ettevõtlusega alustamine paljudest teguritest, sh ühiskonnast toimuvast, inimese silmaringist, piiravatest asjaoludest, nagu perekondlik surve stabiilsuse järele, teadmistest, elatustasemest, eneseusust ning soovist alustada.

LUGEJA ARVAB

» **Bensiini hind on seevastu tanklates kõigi aegade kõrgeimal tasemel.**

Kommentaari artiklile "Nafta aasta odavaimal tasemel", mis rääkis, et New Yorgi kaubabörsil kukkus novembrikuise tellimuse naftabarreli hind 77,90 dollarini ning et reedel sulgus hind 79,20 dollari peal, mis oli madalaim tase pärast 2010. aasta 29. septembrit.

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Väinu Rozental,
vainu.rozentall@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminariid ja käsiraamatud:
tel: (372) 667 0207,
faks: (372) 667 0290

Raamatukubi ja infolehtede toimetus:
tel: (372) 667 0207,
faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Äripäev veebis: www.aripaev.ee

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lühes avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Üleskutse: tehkem lõpp nälgivale kunstiajastule!

Reisides maailmas või suheldes välismaalastega jõuan varem või hiljem selliste teemade ja inimesteni nagu vabadus, IT, Arvo Pärt, Skype, Carmen Kass ja Baruto. Iga mõtlej inimene saab aru, et ilma eelmainitud inimeste ja märksõnadeta oleme vaesemad. Inimesed ja teemad loovad narratiivi ning nendest märksõnadest kujuneb tänase Eesti ja siinsete eestlaste mina-pilt, mis ongi laiemalt me väikese riigi tänane kuvand või laiemalt sõnastades Eesti kultuur ehk siis see positiivne, millega end samastada tahame.

Meie mudel. Oleme loonud oma majandusmudeli, kopeerides osa Skandinaaviast ja osa USA toimimismudelist. Tuletan meelde, et nendes ühiskondades omab kunst ja kultuur laiemat ja stabiilset toetuspinda.

On tendents üldisele arvamusel, et kui majanduses läheb raskeks, keeratakse kraanid kinni kõigepealt kultuuril. Minu arvates pole see õige mõtteviis, sest just tänu kultuurile saame üle elada rasked talvekuud ja emotsionaalselt raske tagasilöögid. Arvan, et nii headel kui ka halbadel aegadel kultuuri panustatu pole mahavisatud raha, sest kultuurist jääb jälg. Vastavalt sellele, mis tingimustes ja mis tunnetega elab looja, jääb ka jälg.

Kunstnik saab luua uusi tulevikku vaatavaid teoseid, kui on olemas intelligentne vaataja.

Kellele loob kaasaegne kunstnik oma teoseid?

Kas inimesele tulevikus või suudame adekvaatseid hinnanguid anda juba täna? Kas on meie lapsed nii kõrge intellektiga, et oskavad hinnata täna loodut? Praegune reaalsus on selline, et kunstnikke teab vaid väike huvigrupp kunstkogujaid ja -fänne. Kunst on kunstniku "isiklik probleem". Jah, mingil hetkel ongi see nii, kuid ühel hetkel laseb looja oma loomingust lahti, liitub kõiksusega ja siis ei ole see enam ühe inimese asi, vaid kuulub siinsele kogukonnale.

Eesti kunstis pole ette näidata suuri saavutusi mitte sellepärast, et pole kunstnikke ja/või et kunst oleks halb. Probleem on suurem ja üldisem. Üheksakümnendatel, mil vaba maailm suunas pilgud meile, tehti lobitööd ka kultuuriväljal ja seni Nõukogude Eestile omane valitsev kunstivaimsus kadus. Hakkasid toimuma muutused.

EUROKRIIS

Euroala võlakriisi lahendus

Tundub, et tänaseks välja pakutud euroala võlakriisi lahendusvariandid on ammen-dunud. Lahendust aga ei paista kuskilt, ainult hirm, paanika ja kasvavad võlad. Lahendust ei saagi tulla, sest intressid on nii kõrgeks kasvanud, et sellist raha, mida tagasi maksta, pole olemas ega saagi olla.

Säästmine, kärpimine, kokkuhoidmine ei aita ega saagi enam seda haigust kuidagi ravida. Kõik sellised sammud ainult süvendavad kriisi. Kreeka tööpuudus kasvab meeletu kiirusega, aga kui inimesed ei töö-

REIN JÄRVELLIL
Euroopa Parlamendi liikme Ivori Padari nõunik

» **Rikkust luuakse ju tööga, mitte börsil raha keerutades.**

ta, siis pole võimalik, et majandus kasvab. Rikkust luuakse ju tööga, mitte börsil raha keerutades. Mida rohkem tõmbub majandus kokku, seda suuremaks kasvab juba suhteline võla- ja intressikoorem, ja mitte ainult suhteline, vaid ka reaalne koorem.

Kreeka (ja teised hätta sattunud riigid) tuleb finantsturult ära tuua. Sellises kriisilukorras ei saa lasta turgudel riikide ja rahvaste tuleviku korraldada, ei tohi lasta pankadel rahvaid paljaks röövida ja orjastada. See on ülimalt ohtlik ja lõpeb ai-

nult ühega – füüsilise vastupanuga sellele süsteemile.

Mida siis teha? Lahendus on tegelikult lihtne. Euroopa Keskpank peab Kreekale andma pikaajalist laenu väga madala intressiga ja täpselt nii palju, kui vaja ning ilma Kreeka valitsust ülemääraste kärpimisele sundimata. Kreeka peab taastama saadud vahenditega tööhoive ning inimesed tänavatelt tööle saama. Selline lahendus on minu arust praktiliselt ainuvõimalik ning muu euroala jaoks kõige valutum.

George Sorose kapitaliga loodi Kaasaegse Kunsti Keskus, me kunstielu ärkas ellu. Õhk oli energiast paks, õhus oli tunne, et kunst päästab maailma... See oli aastatel 1992–1999.

Täna pole kunstil ajakirjanduses rubriikigi.

Kõiki loomingulisi jõude kaasavas jõudsalt hoo- gu, rahalisi vahendeid ja kõiki võimalusi koguvast valitsevas loomemajanduses ei ole prioriteediks loominguline professionaalsus, vaid müügitulemused ja edu. Olukord on nii halb, et kunstnikud ise ka ei huvitu enam kunstist. Meenuvad arengumaade tee- ja kohvikasvatavad, kellele tahetakse maksta õiglast tasu töö eest ja nii soovin minagi, et Eesti kunstnikud jõuaks pildile ja saaks oma teoste eest väärilist tähelepanu ja tasu juba oma eluajal.

Siinkohal kutsungi üles: inimesed, rikastage oma interjööri põneva kaas- aegse Eesti kunstiga!

Michelangelo ja Leonardo Da Vinci ei töötanud näljas ja külmas katusekambris puruvaestena – toonaseid kunstiprojekte rahastasid metseenid. Ning Itaalia turismimagnetid – Michelangelo ja Da Vinci kujundatud ja projekteeritud kultuuripärlid toodavad tervele Itaaliale varandusi. Seda juba vähemalt viissada aastat järjest ja pole karta, et need kaotaksid oma aktuaalsust kultuuriturismi objektina. Oleks kaasaegsed ka esimese Eesti Vabariigi aegseid kunstnikke samaväärselt hinnanud, oleks neist mõnestki võinud saada maailmanimi.

Nähkem suurt pilti. Kirjutangi seda selleks, et inimesed näeks suurt pilti. Et inimesed näeks meie loojaid, neid, keda me peaksime suutma jäädvustama ka tulevastele põlvetele. Kas tõesti peame end nii väikeseks ja tühiseks rahvaks, kelle seas puudub kunstialane väljund ja loovus?

Seega kutsun kõiki edumeelseid ja ideelisi inimesi ja ettevõtteid panustama tänasesse Eesti kunsti: tehkem lõpp nälgivale kunstiajastule!

JAAK VISNAP ON KORD KUUS ÄRIPÄEVA JA SIRBI VAHEL ILMUVA AJALEHE "MINU ESIMENE KUNSTIKOGU" TOIMETAJA.

JAAK VISNAP
ajalehe Minu Esimene Kunstikogu peatoimetaja, Eesti Litograafikeskuse juhataja

KREEKA EISUUDA KÄRPEPLAANI TÄITA. Kreeka valitsus tunnistas üleeile erakorralisel kabinetinõupidamisel, et ei suuda täita algselt Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Valuutafondiga kokku lepitud eelarvedefitsiidi kärpeplaani.

EURO VABALANGUS VÕIB ALATA. Forex.ee konsultant Indrek Lindsalu kirjutas oma blogis, et oodata on euro vabalangust.

TALLINNA BÖRSIL PUNANE ESMASPÄEV. Kreeka põhjustatud ja Aasiast Euroopasse üle kandunud börside kukkumine leidis elavat kinnitust Tallinnas, kuigi päeva teises pooles kaotused taandusid.

SWEDBANK EI LIITU ÜHISTE AUTOMAATIDE PLAANIGA. Swedbank otsustas pankadevahelise sularahaautomaatide võrgustiku loomisega mitte liituda.

INVESTEERIMINE

Investeeringimishoius – klassikaliste reeglite rikkuja

Finantsinspektsiooni hiljutine uuring näitas, et investeeringimishoiuste reaaltootlused ei olnud viimasel ajal edukad. Olen põhjalikult uurinud investeeringimishoiuste plusse ja miinuseid ning leian, et tegemist on siiski huvitava ja suurt potentsiaali omava investeeringimisinstrumentiga.

Investeeringimishoius koosneb reeglina tähtajalisest hoiusest ja tuletisinstrumentidest.

Tähtajalise hoiuse komponendiga investeeringimishoiuse struktuuris ei tohiks tekkida küsimusi (fikseeritud intress, tähtaeg jne), tuletisinstrumentide osa võib vajada selgitamist.

Tuletisinstrumentidega kauplemist võib võrrelda panuste tegemisega kasiinos – kui prognoos osutub õigeks, on võit mitmekordne, kui valeks, kaotatakse kogu raha.

Millega peab arvestama tuletisinstrumentidega kauplemisel? 1. Risk – “kasiino panuse efekt”;

2. Tähtaeg – kui sündmust, millele panustati, ei toimunud teatud aja jooksul, kaotatakse kogu investeeringut raha;

3. Maksumus – soetamistava

VIKTOR ANTIPOV
Sampo Panga säästmis- ja
investeeringimiskonnajuhataja

Tuletisinstrumentidega kauplemist võib võrrelda panuste tegemisega kasiinos.

sud moodustavad suure osa investeeringust;

4. Kitsendatud ligipääs teatud turgudele ja varadele (minimaalse summa nõue või ligipääs vaid institutsionaalsetele investoritele);

5. Kauplemisstrateegia – edukas strateegia eeldab ka uute instrumentide väljakirjutamist. Reeglina puudub väikeinvestoril selline võimalus.

Eelpool öeldu näitab, et vaid institutsionaalsetel investoritel on head võimalused olla edukad tuletisinstrumentide turul.

Investeeringimishoiuste puhul ostetakse riskantseid va-

rasid vaid selle raha eest, mida fikseeritud tootlusega komponend (tähtajaline hoius) selle perioodiga teenib – intressi ulatuses. Seega “kasiinosse” minnakse ainult hoiuse teenitud rahaga ning investeeringu põhiosaga ei riskita. Investor võib soov vi korral suurendada “panust” (riskipremia), aga ta peab arvestama “panuse” kaotuse võimalusega.

Juba lepingu sõlmimise hetkel määrab investor maksimaalse kahjumi suuruse. Samal ajal säilib kasvupotentsiaal. Seega võimaldavad investeeringimishoiused siduda täpselt investori riskiprofiili ja kasumi ootuseid tehtava investeeringuga.

Ainsaks märkimist väärt investeeringimishoiuse miinuseks on vähene likviidsus, et reeglina ei ole võimalik seda ennetähtaegselt katkestada.

Investeeringimishoius sobib neile, kes soovivad osa võtta finantsturgude potentsiaalsetest arengutest, määrata kindlaks võimaliku kaotuse suurust, kuid on samal ajal teadlikud, et investeeringimisperioodi jooksul on paigutatud raha kasutamise raskendatud.

KRIIS

Hirm toitub iseendast

Debatt, kas eelarvet suurendada või kärpida, jagab endiselt arenenud maailma kaheks. Vastuseks majandussurutisele rakendasid Ühendkuningriigid kasinusmeetmeid, kuid USA lasi käiku stiimulpaketi 800 miljardi dollari väärtuses. Vaatamata nõrgenevale majandusele lubab Briti peaminister jätkata kasinusmeetmeid. USA president jätkab samuti omal kursil, lubades täiendavalt 450 miljardi dollari väärtuses riigikulude ja maksude kärpeid, et aidata kaasa tööhoiule kasvule.

Töötus püsib. USAs näiteks üle 9% 22 kuul viimasest 24st. Kui osa toetab täiendavat stiimulit, kutsuvad teised üles kärpidele. Kuid kas kumbki neist lähememist aitaks tõhusalt vähendada töötust? Või oleks selleks parem lahendus uus kvantitatiivne leevendus ehk raha juurdetrükkimine? Mõlemat debati poolt on toetamas hulk nobeliste ning avalikkus on õigusega segaduses.

Obama esimene Ameerika Taastamise ja Reinvesteeringise seadus (ARRA) võeti vastu vaid kolm nädalat pärast tema

ROGER E. FARMER
UCLA majandusprofessor

Mõlemat debati poolt on toetamas hulk nobeliste ja avalikkus on õigusega segaduses.

ametisse astumist, kuid see valmistas pettumuse. 800 miljardi dollarilisel paketil polnud loodetud mõju paljuskki seetõttu, et seda saatis suur erasäästude kasv. Olen skeptiline, kas olukord oleks ARRAga hullem.

Parem lähenemine töötuse vähendamiseks on laiem kvantitatiivne leevendus. Mind julgustavad sellekohased üleskutsed Ühendkuningriikides ja seegi, et jutt on nüüd riikide pikaajalistelt väärt-paberitelt pöördunud riskantsete varade ostmisele. See on samm õiges suunas.

Kuid mina läheks veelgi kaugemale. Minu uurimus pa-

kub uut lähenemist makroökoonoomikas, mis selgitab, kuidas usalduse puudumine võib põhjustada püsivat tööpuudust. Uurimus toetab keskpangade aktsiaoste, et vähendada varade hindade kõikumisi.

Kui ettevõtja on hirmul, lõpetab ta investeeringimise reaalsesse varadesse. Usaldamatus kajastub madalas ja kõikumavas vara väärtuses. Hirmukeskkonnas, mis tekib, on vähe pistmist valitsusepoliitikaga, kuigi küündimatu poliitika võib olukorda halvendada. Ettevõtjad hakkavad kartma, et aktsiad ja neid tagavate masinatehaste väärtused võivad langeda veelgi. Hirm toitub iseendast – ennustus, et aktsiad kaotavad väärtust, muutub isetäituvaks.

Aitaks kvantitatiivse leevenduse poliitika, kus keskpang ostab riskantseid varasid, et vältida hinnakõikumisi ja taastada finantsjõukuse väärtust. Need ostud vajaksid riigikassa tuge, sest see taktika on tegelikult fiskaal- mitte monetaripoliitika. Kaasates riigikassa, saab riskantsete varade ostmist rahastada võlgu, mitte raha juurde trükkides, mis kergendaks inflatsioonikartusi.

4. oktoober 2011 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Villy Palmets, tel 667 0254, e-post villy.palmets@aripaev.ee

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

Igapäevane VENE keel
Tööalane VENE keel

LINK LINGUA
KEELTEKOOL

Grupi- ja individuaalõpe, pakkumised ettevõtetele, kooliõpetajatele ja tudengitele

www.venekeel.ee, tel 681 8301, 503 7869, info@venekeel.ee

RAAMATUPIDAMISTEENUSED

- äriühingutele
- korteriühistutele
- mittetulundusühingutele
- sihtasutustele ja füüsilistele

Tähe
Tähe 127A, 50113 Tartu
tel 735 1090; 52 151 82
info@raamatupidamisbyroo.ee
www.raamatupidamisbyroo.ee

Müüa tegutsev osaühing

Käibemaksukohuslane. Hind: 1300 €
Info: tel 504 6143

SUURIM VALIK KASUTATUD KODUMASINAD
Õismäe tee 1 B
tel. 6571557
www.kodukaubad.ee
UUDIS!
NÜÜD PAKUME KA MÖÖBLIT!

Rocca al Mare Hotell pakub:

- majutust
- konverentsi- ja nõupidamisruume
- bankettide ja pidulike ürituste korraldamist
- soodustusi püsikliendile
- tasuta parkimist

664 5951, sales@roccahotels.ee
www.roccahotels.ee

Koolitus-, konverentsi- ja peoruumide rent
www.opetajatemaja.ee

Äripäeva käsiraamat
teadjalt tegijale käsiraamat
aripaev.ee

www.KAALUD.ee

ML-TRANSPORT

Soome-Eesti 1 alus al 33EUR +km 20%
tava- ja eritemperatuuri kaubad

Rahvusvahelised kaubaveod Skandinaavias ja Baltikumis

tel: +37250 35626
info@mltransport.ee
www.mltransport.ee

ER INVEST OÜ
tel 53 339 196
info@erinvest.eu

Kõik vajalik ühest kohast

ÕIGUSTEENUSED
RAAMATUPIDAMISTEENUSED

Lisateavet leiate
www.erinvest.eu

Äri teenuste rubriigi standardreklaam
42x57 mm hinnaga 30€

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

hojutoomine TASUTA

TAHKEKÜTTE, PUIDUGRAANULI KATLAD

KATLAMAJAD PAIGALDUS

osta otse internetist
www.ostakatel.ee

HULGILADU
TEHNIKA 10, VIIRATS, VIILANDI TEL 52 67 072

KL TEENUSED

ABISTAB ERAISIKUID
tööjõu maksustamise ja töölepingutega seotud teemadel ning

VÄIKEETTEVÕTTEID
raamatupidamise ja bürootöö korraldamisel.

Kontakt: tel 521 0658;
klteenused@hotmail.ee

kiire tee vastusteni
www.raamatupidaja.ee

Tõnu Talivee

4. oktoober (sünd 1951), fotograaf ja fototoimetaja, töötanud Tallinnfilmis ja Õhtulehe toimetuses

Eesti Ajalehtede Liit õnnitleb

Palju õnne!

ÄRIPÄEV 4. oktoober 2011

toimetaja Raivo Sormunen, tel 667 0166, e-post raivo.sormunen@aripaev.ee

TÕUSJA

Ainus tõusja Tallinna börsil ja üks kahest plussi jäänust Balti börsidel oli eile Arco Vara.

LANGEJA

Esmaspäeval oli üks suuremaid kukkujaid Baltika aktsia, mis maksab taas alla 50 senti.

INVESTEERIMINE

Kuhu põgenevad investorid toorainete turgudel? Vastus: võlakirja- ja valuutaturgudele

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Kolmandas kvartalis jäid tooraineturul pul- lide ja karude heitluses selgelt peale karud.

Maailmamajanduse probleemide taustal on turud hakanud küsima, kas toorainete pull on kaotanud oma sarved või ei jõua enam joosta? Samuti on hakatud kahtlema väärismetallide – eelkõige kulla – ohutu investeeringu staatuses.

Lõppenud kvartali lõpus kogesid suuri kaotusi lisaks aktsiatele ka toorained. Näiteks Reutersi Jefferies CRB Index, mis mõõdab 19 tooraine käekäiku, langes septembris 13%. See oli suurim kukkumine pärast 2008. aasta finantskriisi. Nuker on ka maailma suurimate börsiindeksite seis. Ameerika börsiindeksid kaotasid möödunud kvartaliga rohkem kui 10% väärtusest, Euroopa indeksid kogesid aga veel suuremat kukkumist. Inglismaa FTSE100 indeks langes 14%, Saksa- maa DAX ja Prantsuse CAC40 mõlemad 25%. Septembris kahanes hõbeda väärtus 21%, kuld odav-

Kuld võib lühiajaliselt kukkuda 1582 dollarini untsist, kuid meie hinnasiht 2000 dollarit ei ole muutunud.

UBSi maa- varade uurimustööde juht Dominic Schnider

nes 8,6%, toornafta 16%, Brenti naftasegu 8% ning vask ja kohv 7%. Siiski suutis kuld näitada kolme kuu kokkuvõttes 9% plussi.

Tugev dollar mõjub toorainetele halvasti. Tooraineturgudel kaubeldakse kõige rohkem USA dollarites. Kui dollari väärtus tõuseb, muudab see tooraine välismaistele ostjatele kallimaks. Sellepärast ei mõju tugev dollar hästi toorainete hindadele.

Möödunud nädalal kärpis Morgan Stanley 2012. aasta Brenti toornafta hinnaprognnoosi 30 dollari võrra, nähes järgmisel aastal barreli hinnaks keskmiselt 100 dollarit. JPMorgan ja Citigroup kärpisid augustis samuti Brenti toornafta järgmise aasta väljavaateid paarikümne dollari võrra, viidates nõudluse vähenemisele ning pakumise suurenemisele, eelkõige seoses Liibüa naftatootmise taastumisega.

Kulla kohta öeldakse, et selle hind läheb üles mööda treppi ning tuleb alla liftiga. Kulla hinna kõikumine möödunud kuul 400 dollari võrra oli kõike muud kui ohutu varaklassi tunnus. Kuld jõudis septembri alguses kõigi aegade rekordini, kui ühe untsi eest olid investorid nõus välja käima 1923 dollarit. Kolm nädalat hiljem maksis

unts 1535 dollarit ning oktoobri alguseks on kulla hind võtnud koha sisse 1600 dollari piirima. UBSi maavarade uurimustööde juht Dominic Schnider usub, et lühiajaliselt on kulla hinnal kukkumiseks ruumi, kuid pikaajalised trendid soosivad kulla. “Kuld võib lühiajaliselt kukkuda 1582 dollarini untsist, kuid meie hinnasiht 2000 dollarit ei ole muutunud. Fundamentaalsed faktorid, vaatamata kulla praegusele kõrgele hinnale, on ikka paigas,” ütles Schnider.

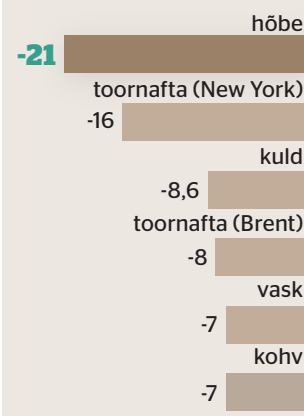
Kulla hinnale mõjus eelmises kvartalis negatiivselt ka kauplemistagatiste tõstmine. CME Group, millele kuulub maailma suurim derivaatiivide turg, kus kaubeldakse ka kullafutuuridega, tõstis 24. augustil tagatisenõuet 27% ning 23. septembril 21%.

USA Commodity Futures Trading Commission, mis reguleerib futuuride ja optioonide turgu, teatas möödunud nädalal, et maavarade spekulatiivsete lepingute osakaal on kahe nädalaga kahanenud 24%. Dollaritesse ümber arvutatuna teeb see 34 miljardit. Kuhu on aga investorid põgenenud tooraineturgudel?

Vastus on: valuuta- ja võlakirjaturgudele. Kui me näiteks vaatame USA 10aastase võlakirja tootlust (mis tõuseb, kui võlakirju müüakse,

Võrdlus Hõbe sai septembris tugevaima löögi

kuine muutus protsentides

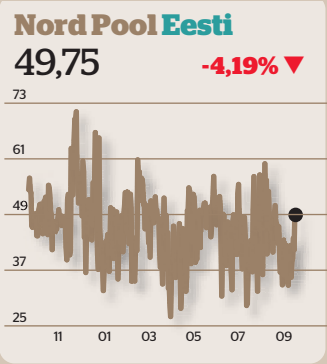

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

aasta madalaimale tasemele kukkus Jaapani tarbeelektroonika ettevõtte Sony aktsia. Lan-guse põhjustas spekulatsioon, et tugevnev jeen ja nõrk televiisorite müük kahandavad firma käivet ja kasumit.

ELEKTER

Hüdroenergia kadumine võib hakata taas elektrienergia hin-da tõstma.

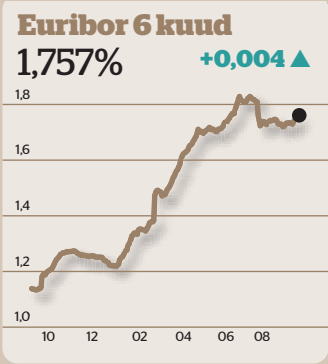
VALUUTA

Dollari ja euro vahekorras män-givad suurimat rolli USA ja Eu-roopa võlaprobleemid.

INTRESS

Augusti alguses aset leidnud börsikaos aitas pidurdada ka Euribori järsku tõusu.

ja langeb, kui võlakirju ostetakse), siis kolman-das kvartalis langes see 1,28 protsendipunk-ti. Kui juuli alguses oli 10aastase võlakirja toot-lus 3,20%, siis septembri lõpus oli see 1,92%, olles möödunud kuu keskpaigas langenud isegi kõigi aegade madalaimale tasemele –1,71 protsendile.

Dollariindeks on liikunud tõusujoones. Dolla-riindeks, mis mõõdab USA dollari käekäiku kuue suurima valuuta vastu, tõusis möödunud kvartalis üle 5%. Kolmandas kvartalis kerkis dollar euro vas-tu 7,2%, viidates, et kahe suure rivaali duellis eelis-tavad investorid USA dollarit. Dollar on ka läbi ae-gade olnud üks turvasadamatest, kuhu investorid on ebakindluse ajal varjunud. Näiteks 2008. aas-ta börsipaanika ajal oli dollariindeksi väärtus 90, praegu on indeks lähenemas 80-le.

1992. aastal ütles president Bill Clintoni nõu-nik James Carville, et tema tahaks järgmises elus olla võlakirjaturg, kuna see oskab kõige paremi-ni tulevikku prognoosida ning olevat isegi tar-gem kui vanajumal taevas. Kui me vaatame prae-gu USA võlakirjade tootlusi, siis kolmandas kvar-talis langesid need ajalooliselt madalatele ta-semetele, viitades sellele, et hirm on aktuaalne ning investorid tuleviku suhtes ebakindlad.

HÖBEDA
hinna järsk langus on põhjustanud investoritele viimase 5–6 kuu jooksul palju muret.

FOTO: REUTERS/
SCANPIX

Ä RAHA

reklaam

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil (10)	kuu püsijägil (10)	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Sampo Pank	0,25	0,25**	1,15	1,25	1,40	1,60	1,60	1,70	1,70	1,75	65/300(4)
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	1,00	1,30	1,50	1,80	1,90	1,90	190
Swedbank			0,90	1,00	1,10	1,40	1,60	1,90	2,00	2,00	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,70	0,80	0,95	1,75	1,90	2,15	2,55	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,90	1,00	1,20	2,00	2,20	2,45	2,85	-	200
Nordea Pank	0,10		1,15	1,25	1,35	1,65	1,85	2,05	-	-	320
Citadele Pank	0,10	0,15	1,20	-	1,80	2,50	2,60	3,30	3,30	3,30	100
Marfin Pank Eesti	0,25	0,30	1,60	1,90	2,10	2,60	2,90	3,10	3,55	3,60	350
DnB NORD Pank	0,25 (7)	-	1,60	1,60	1,85	2,00	2,20	2,30	2,50	2,30	300
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,90	1,00	1,10	1,40	1,60	1,80	-	-	300/3000 (9)
SEB	0,10	0,15	0,80	0,90	1,00	1,30	1,50	1,80	1,90	2,00	100*
LHV Pank	0,20 (10)		1,50	1,80	2,00	2,50	2,80	3,00	3,50	-	500
Snoras	-	-	1,35	1,35	1,35	1,90	1,90	2,05	2,55	2,55	100
Krediidipank	-	0,10	0,85	1,00	1,15	1,50	1,70	2,00	2,20	2,50	100/200(4)
BIGBANK		-	0,50	0,55	0,60	1,40	1,40	2,40	3,70	3,90	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	1,40	1,40	2,40	3,70	3,90	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	1,50	1,50	2,50	3,80	4,00	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,20	0,20	0,25	0,40	0,55	0,75	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,45	0,45	0,50	0,65	0,85	1,00	200
Nordea Pank	0,10	0,15	0,20	0,35	0,50	0,70	300
Citadele Pank	0,50	-	0,90	1,50	1,50	1,50	100
Marfin Pank Eesti	0,60	0,70	0,80	1,10	1,20	1,30	500
DnB NORD Pank	0,25	0,25	0,35	0,60	0,90	1,25	300
UniCredit Bank	0,18	0,20	0,22	0,35	0,50	0,65	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,70	0,80	1,00	1,20	1,40	1,50	700
Snoras	1,15	1,15	1,15	1,70	1,70	1,85	100
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt: (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt järgilt

Arvelduskonto ja reservhoiuse intressid

% päevasaldolt	klient	hõbeklient	kuldklient
NORDEA PANK			
arvelduskonto, eraisikud	0,10	0,10	0,10
reservhoius, eraisikud	0,40	0,50	0,65

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

9,1592

Austraalia dollar	AUD	1,3838	Rumeenia leu	RON	4,3001
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	9,1592
Hiina jüaan	CNY	8,4973	Singapuri dollar	SGD	1,7488
Hongkongi dollar	HKD	10,3801	Suurbritannia nael	GBP	0,8596
India ruupia	INR	65,5160	Sveitsi frank	CHF	1,2140
Jaapani jeen	JPY	102,3900	Taani kroon	DKK	7,4423
Kanada dollar	CAD	1,3967	Tai baat	THB	41,5940
Korea won	KRW	1574,5000	Tšehhi kroon	CZK	24,8780
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,4885
Läti lattu	LVL	0,7092	Ungari forint	HUF	294,5000
Norra kroon	NOK	7,8260	USA dollar	USD	1,3327
Poola zlott	PLN	4,3815	Venemaa rubla	RUB	43,2470

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused	30.09	Värvilised metallid	30.09
Nafta IPE		USD/t	
Nafta NYMEX	100,88	Alumiinium LME	2206-2207
Mootoribensiin	79,2	Vask LME	7131-7131,5
Diislikütus	967,00-969,00	Plii LME	2060-2060,5
Kerge kütteõli	921,75-922,75	Nikkel LME	18300-18305
Masuut (1% väävel)	879,00-881,00	Tina LME	20845-20850
	611,00	Tsink LME	1904,5-1905
Põllumajandus	30.09	Väärismetallid	30.09
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	228,90	Kuld COMEX	1624,20
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	663,30	Plaatina NYMEX	1523,60
Kakao NYBOT, USD/t	2608	Palladium NYMEX	615,50
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	150,65	Hõbe COMEX	30,12

Allikas: FT

Pankade kontaktandmed

SEB Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 5100
SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee,
MARFIN PANK Ee sti Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee

BIGBANK Rüttili 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
DNB NORD PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnbnord.ee, www.dnbnord.ee
ASUNICREDIT BANK EESTI FILIAAL Liivalaia 13, Tallinn, tel 668 8300, www.unicreditbank.ee, e-post: kliendiinfo@unicreditgroup.ee
LHV PANK Tartu mnt.2, tel. 680 0400, fax 680 0402, e-post: lhv@lvh.ee, www.lvh.ee
AB BANKAS "SNORAS" EESTI FILIAAL Roosi-krantsi 17, Tallinn 10119 tel 627 2976
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Uus investeerimishoius „Aafrika 1”

- Kasuta võimalust saada soodsalt ja turvaliselt osa Aafrika majanduse kasvust
- Hoiuse põhisumma 100% garanteeritud

Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajadusel konsulteei spetsialistiga telefonil 613 1606.

Ä BÖRS

Tallinn

03.10

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	2,879	0,66	3 671	-	-3,2%	0,52	0,0%
Baltika	0,470	-6,00	3 779	-	-45,9%	0,66	0,0%
Ekspress Grupp	0,999	-1,77	1 027	14,0	5,9%	0,83	0,0%
Harju Elekter	2,300	-4,17	2 769	16,2	6,3%	1,02	2,6%
Järvevana	0,275	12,24	2 700	-	-0,1%	0,33	0,0%
Merko Ehitus	5,230	-1,32	28 836	-	-8,0%	0,77	1,9%
Nordecon	0,931	-5,29	1 472	-	-35,2%	0,85	0,0%
Olympic EG	0,936	-1,47	37 037	25,0	7,0%	1,75	0,0%
Premia Foods	0,729	-5,32	1 721	-	-3,7%	0,72	1,4%
Silvano FG	2,759	-1,36	25 603	4,1	63,7%	2,60	1,8%
Tallink Grupp	0,580	-1,69	28 357	14,8	4,0%	0,58	0,0%
Tin Kaubamaja	4,514	-2,82	38 518	9,7	17,1%	1,66	6,2%
Tallinna Vesi	7,100	-1,39	39 688	6,1	31,8%	1,94	11,3%
Trigon PD	0,254	-7,64	873	-	-0,1%	0,29	0,0%
Viisnurk	1,420	-5,33	658	8,4	14,8%	1,25	3,5%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Danske Markets
maaklerteenused

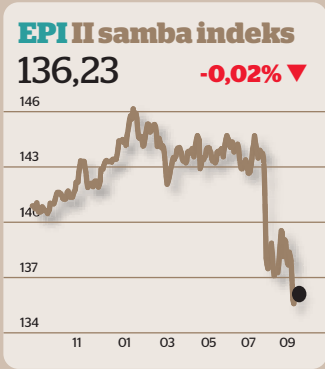
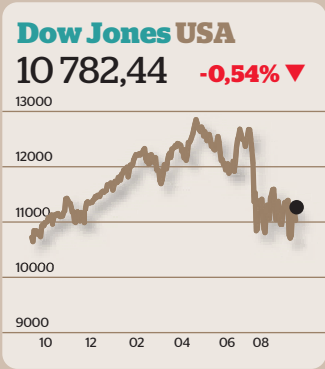
Otsekontakt diileritega
Analüüsitugi ja investeerimisideed
Tehingud hilisõhtuni

Aktsiad • ETF-id • Võlakirjad • Valuutat

Sampo Pank

Enne lepingu sõlmimist tutvu tingimustega ja vajadusel konsulteei meie nõustajaga.
Vaata www.sampopank.ee või helista 6 800 800

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 4. oktoober 2011

toimetaja Raivo Sormunen, tel 667 0173, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	2,71	2,81	2,75	-	-17,55	-15,30	-19,25	-	23 637 337
Avaroni Privaatportfell B, EUR	11,77	11,77	11,77	-	-3,10	0,55	-	-	3 819 736

Compensa Life

29.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,12	-	-12,80	-6,10	4,50	0,00	4 321 565
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	10,80	-	-0,80	-0,20	-	-	335 874

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2011. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2011.

Danske Capital AS

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,87	0,88	0,88	1,14	-4,62	-4,31	2,47	1,95	9 022 931
Sampo Pension 50, EUR	0,99	1,00	1,00	1,54	-8,28	-6,19	2,64	2,16	120 012 245
Sampo Pension Intress, EUR	0,81	0,82	0,82	0,79	-0,37	-2,05	2,85	2,79	2 433 814
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,18	1,21	1,19	9,33	-12,37	-6,33	4,72	2,97	2 371 971
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,70	0,71	0,70	2,87	-0,85	-2,57	0,00	0,00	101 678

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

OTSID

võimekat valdkonna

VÕTMEISIKUT?

Eesti ettevõtete parimad **müügi-, reklaami- ja PR-juhid**

leiad Turunduse võtmeisikute leksikonist.

Eesti ettevõtete efektiivsemad **tööstus- ja tootmisjuhid**

leiad Tööstuse- ja tootmise võtmeisikute leksikonist.

Telli leksikon juba täna!

<http://www.aripaev.ee/mod/tagasiside/leksikonid/>

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117 tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel. 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
EVLI SECURITIES, VARAHALDUS (Evli Fund Management) Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 640 5720, faks 640 5701, fondid@evli.ee, www.evli.ee
FINTER FUND MANAGEMENT COMPANYS.A. 33, avenue J.F. Kennedy, P.O. Box 91, L-2010

Luxembourg, tel +352 44 10 1065 67 faks +352 44 10 1060 02, funds@finter.ch, www.finter.ch, esindaja Eestis AS Eesti Krediidipank, www.krediidipank.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119 Tel 680 2680, faks 680 2681 info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10 145, tel 680 0400, faks 680 0402, vara@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145 tel 710 1250, faks 710 1251 eesti@nordea.com, www.nordea.ee
NORDEA RAHASTOYHTIÖ Liivalaia 45/47, Tallinn 10145 tel 628 3300
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10 111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15 010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee
www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

MARFIN PANK EESTI AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

ERGO Funds

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,86	0,87	0,87	0,01	1,39	0,26	4,67	3,45	6 896 127,14
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	0,98	0,98	0,98	1,84	-11,39	-7,23	2,99	0,44	29 917 161,80
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,55	0,56	0,56	-	-	-	-	-	931 661,58
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,73	0,74	0,73	2,00	-13,33	-9,23	-	-	402 019,68
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,74	0,76	0,75	2,65	-17,87	-12,68	-	-	422 406,55
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,70	0,72	0,71	3,71	-26,94	-21,06	-	-	440 648,49

Evli Funds

29.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Evli Global B, EUR	8,25	8,25	8,25	-	-10,90	-3,28	-2,76	-5,07	21 220 607,63
Evli European High Yield B, EUR	168,02	168,02	168,02	-	-7,76	-7,39	9,69	3,77	279 757 512,26
Evli European Investment Grade B, EUR	150,89	150,89	150,89	-	-0,80	-2,67	5,54	2,66	173 695 074,61
Evli Greater Russia B, EUR	157,89	157,89	157,89	-	-37,09	-23,92	-2,21	-5,59	119 806 697,83

Finter Fund

25.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
CHF Bonds, CHF	117,92	123,28	119,11	5,13	-0,77	-1,82	0,51	0,48	-
Dynamic Portfolio, EUR	112,06	117,15	113,19	14,64	-16,38	-13,72	-10,63	-7,06	-
EUR Bonds, EUR	339,57	355,01	343,00	11,58	-10,60	-15,85	-10,40	-5,51	-
Emerging Markets, USD	209,6	219,13	211,72	30,46	-24,24	-20,22	-14,78	-6,88	-
Conservative Portfolio, CHF	329,5	344,48	332,83	6,89	-6,99	-5,23	-3,27	-2,45	-
European Equities, EUR	91,27	95,42	92,19	26,93	-24,39	-11,19	-15,57	-12,50	-
US Equities, USD	66,41	69,43	67,08	20,68	-27,94	-20,17	-18,11	-	-
USD Bonds, USD	147,72	154,43	149,21	13,48	-14,92	-25,37	-10,11	-6,80	-
Conservativ Portfolio, EUR	101,31	105,91	102,33	-	-11,82	-12,92	-	-	-

LHV Varahaldus

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,19	1,20	1,20	1,66	-8,19	-4,36	6,58	3,78	87 263 324
Pensionifond M, EUR	0,98	0,99	0,99	1,08	-3,34	-1,96	8,21	5,08	10 861 547
Pensionifond S, EUR	1,08	1,09	1,09	0,77	1,15	0,69	9,43	6,51	6 810 611
Pensionifond XL, EUR	1,01	1,02	1,02	1,83	-9,55	-5,11	6,43	4,34	23 340 288
Pensionifond XS, EUR	0,99	1,00	1,00	0,76	1,51	1,08	8,95	5,99	2 420 140
Täiendav Pensionifond, EUR	1,11	1,13	1,12	6,93	-9,57	-4,84	5,59	1,74	3 373 050
Tõusva Euroopa Alfa Fond A, EUR	3,50	3,57	3,50	-	-22,36	-17,37	-11,08	-	-
Tõusva Euroopa Alfa Fond B, EUR	2,24	2,28	2,24	-	-22,36	-17,37	-11,08	-	174 974
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	7,14	7,36	7,21	-	-3,67	1,70	-5,67	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	4,56	4,70	4,61	-	-3,67	1,70	-5,67	-	4 232 182
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,18	7,32	7,25	-	-20,17	-14,79	-0,84	-	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,59	4,68	4,63	-	-20,17	-14,79	-0,84	-	1 310 962

Nordea Pensions Estonia

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,79	0,80	0,80	2,04	-9,25	-5,99	7,72	0	26 757 451,75
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,63	0,63	0,63	0,00	-13,51	-8,55	0	0	2 799 577,30
Nordea Pensionifond B, EUR	0,78	0,79	0,79	1,28	-4,55	-3,5	7,19	0	6 231 105,59
Nordea Pensionifond C, EUR	0,76	0,76	0,76	0,78	0,77	-0,95	6,08	0	1 159 339,81
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	0,88	0,89	0,89	11,46	-16,59	-8,31	11,77	0	1 779 488,63
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,63	0,64	0,64	0,00	0	0	0	0	211 725,98

Nordea Investment Funds

30.09

		ost	müük	NAV	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Senior Generations Equity Fund	USD	8,5	8,5	8,5	-	-16,42	-19,28	-17,64	6 643 298
Central & Eastern European Equity Fund	EUR	8,54	8,54	8,54	-	-19,13	-8,17	-24,16	10 364 289
Danish Bond Fund	DKK	337,88	337,88	337,88	-	2,67	21,75	24,34	148 326 378
Danish Equity Fund	DKK	162,53	162,53	162,53	-	-19,46	0,28	-26,93	52 797 074
Danish Kroner Reserve	DKK	166,52	166,52	166,52	-	1,12	5,92	13,30	196 253 850
Danish Long Bond Fund	DKK	239,39	239,39	239,39	-	3,94	34,86	32,17	67 114 770
Danish Mortgage Bond Fund	DKK	195,69	195,69	195,69	-	1,32	22,97	24,32	750 166 574
Euro Bond Fund	EUR	9,42	9,42	9,42	-	0,21	23,14	21,24	10 174 753
Euro Reserve	EUR	6,52	6,52	6,52	-	-11,65	-0,76	0,00	16 426 437
European Alpha Fund	EUR	35,32	35,32	35,32	-	-2,62	14,56	0,00	10 169 176
European Corporate Bond Fund	EUR	99,06	99,06	99,06	-	0,00	0,00	0,00	6 489 128
European Equity Fund	EUR	11,77	11,77	11,77	-	-19,60	-9,53	-23,97	10 889 577
European Value Fund	EUR	30,77	30,77	30,77	-	-9,79	17,26	-19,62	556 440 899
Far Eastern Equity Fund	USD	15,89	15,89	15,89	-	-17,33	15,14	2,85	101 432 184
Global Bond Fund	EUR	14,26	14,26	14,26	-	4,62	30,23	31,19	26 226 367
Global Theme Select Fund	EUR	3,58	3,58	3,58	-	-16,55	-12,47	-34,67	4 309 600
Global Stable Equity Fund	EUR	8,8	8,8	8,8	-	1,15	5,14	0,00	24 449 583
Global Stable Equity Fund Unhedged	EUR	9,4	9,4	9,4	-	1,62	0,00	0,00	147 773
Global Value Fund	EUR	10,59	10,59	10,59	-	0,67	17,41	-16,81	14 565 967
Japanese Value	JPY	671	671	671	-	-0,59	-15,38	-51,27	730 918 688
Nordic Equity Fund	EUR	41,17	41,17	41,17	-	-19,16	5,16	-17,23	282 212 823
Nordic Equity Small Cap Fund	EUR	8,87	8,87	8,87	-	-10,13	28,92	0,00	16 908 418
North American Growth Fund	USD	8,17	8,17	8,17	-	-9,22	9,52	-11,68	52 106 663
North American Value Fund	USD	27,48	27,48	27,48	-	-0,18	-3,17	-31,95	274 585 852
Norwegian Bond Fund	NOK	176,89	176,89	176,89	-	4,35	20,46	23,34	2 969 420 936
Norwegian Equity Fund	NOK	107,72	107,72	107,72	-	-12,55	16,15	-23,20	240 489 836
Norwegian Kroner Reserve	NOK	177,82	177,82	177,82	-	2,92	11,35	20,43	2 107 542 434
Stable Return Fund	EUR	11,74	11,74	11,74	-	1,65	15,10	12,02	22 323 850
Swedish Bond Fund	SEK	259,12	259,12	259,12	-	5,97	21,71	25,46	850 168 345
Swedish Equity Fund	SEK	152,71	152,71	152,71	-	-20,20	13,63	-16,05	131 681 495
Swedish Kroner Reserve	SEK	179,9	179,9	179,9	-	1,94	5,99	13,19	1 407 150 311

77,90

dollarini barrelist kukkus eile nafta hind New Yorgi kaubabörsil. Tegu on aasta madalaima tasemega. Londoni börsil maksis Brenti nafta-segu 101,95 dollarit barreli kohta, mis on ligi 24 dollarit enam kui USAs.

» Duncan Clark: Jackil on tugev soov ja motivatsioon võtta üle Yahoo ja saada jälle kontroll Alibaba saatuse üle. Pärast tegevjuht Carol Bartzi vallandamist ja aastaid kestnud turuosa vähenemist puudub Yahoos praegu tüürimees.

Kuus aastat pärast seda, kui Yahoo kulutas üle miljardi dollari, et saada Alibaba Group Holdingu suurimaks aktsionäriks, kaalub Hiina internetifirma praeguse omaniku ülevõtmist.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Mandatum Life Conservative Strategy, EUR	103,32	104,36	103,32	-	-4,99	-1,51	-	-	-
Mandatum Life Balanced Strategy, EUR	110,01	111,66	110,01	-	-9,38	-3,03	-	-	-
Mandatum Life Aggressive Strategy, EUR	121,37	123,80	121,37	-	-13,76	-6,93	-	-	-
Mandatum Life Fixed Income, EUR	125,52	126,15	125,52	-	-1,30	-1,36	-	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	131,43	134,06	131,43	-	-1,66	2,93	-	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	100,51	102,53	100,51	-	-19,94	-14,15	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	127,32	129,86	127,32	-	-13,62	-7,31	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	136,58	139,31	136,58	-	-12,16	-9,21	-	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,74	0,75	0,75	1,63	1,40	0,89	-0,22	0,87	25 885 794,72
Pensionifond K2, EUR	0,80	0,80	0,80	2,61	-1,44	-0,26	-1,35	-0,50	128 605 786,15
Pensionifond K3, EUR	0,89	0,90	0,90	5,26	-5,32	-2,35	-1,85	-1,37	309 444 084,58
Pensionifond K4, EUR	0,63	0,63	0,63	0,00	-11,83	-6,59	-	-	9 547 205,67
Pensionifond V1, EUR	1,03	1,05	1,04	3,69	-2,87	-1,45	-2,91	-2,06	7 671 311,10
Pensionifond V2, EUR	0,77	0,79	0,78	6,74	-7,43	-3,52	-3,24	-3,65	14 892 841,57
Pensionifond V3, EUR	0,86	0,88	0,87	11,43	-14,69	-7,89	-4,36	-5,94	28 299 009,26
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,98	4,08	4,02	22,18	-31,46	-16,64	-8,57	-	7 374 248,37
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	6,72	6,89	6,79	21,69	-23,71	-23,43	-14,71	-19,00	24 630 697,83
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	2,74	2,81	2,77	22,04	-34,94	-33,57	-22,31	-	7 595 673,90
Fondifond 100, EUR	7,78	7,97	7,85	14,01	-20,92	-13,02	-2,43	-5,95	52 795 493,31
Fondifond 30, EUR	9,53	9,77	9,63	4,69	-7,24	-6,06	-0,93	-0,96	12 792 934,19
Fondifond 60, EUR	8,75	8,97	8,84	8,71	-13,15	-8,73	-1,56	-3,10	47 329 743,19
Venemaa Aktsiafond, EUR	12,22	12,53	12,34	22,92	-29,56	-15,44	-5,47	-10,94	43 697 084,82

AS SEB Varahaldus

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,644	0,651	0,651	2,88	-13,67	-8,29	-	-	4,95
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,845	0,854	0,854	0,85	0,07	-1,28	4,08	3,57	39,70
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,773	0,780	0,780	1,01	-2,60	-1,79	-	-	7,34
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,871	0,880	0,880	1,67	-6,22	-3,28	-2,06	-1,46	223,21
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,759	0,775	0,767	14,12	-17,51	-9,32	-3,06	-3,62	11,84
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,048	1,070	1,059	5,29	-3,60	-1,80	-0,86	-0,12	9,37
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	0,365	0,372	0,369	14,74	-15,07	-8,58	-6,43	-	3,54
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	0,596	0,608	0,602	6,01	-4,18	-2,39	0,90	-	1,03
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	0,595	0,607	0,601	11,66	-10,17	-5,27	-4,52	-5,30	5,80
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	0,917	0,917	0,917	5,29	-2,08	-2,56	1,93	2,09	55,36
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	0,677	0,690	0,684	14,34	-19,53	-16,59	1,97	-3,06	3,03
SEB Kasvufond A, EUR	0,339	0,345	0,342	19,41	-26,67	-19,89	-6,38	-5,59	14,02
SEB High Yield Bond Fund, EUR	811,068	811,068	811,068	14,28	-0,54	-0,06	-	-	1,56
Vahendatavad Fondid *									
SEB Choice Asia ex. Japan Fund, EUR	-	-	5,430	13,27	-16,05	-7,74	11,79	1,88	166,05
SEB Choice Emerging Markets Fund, EUR	-	-	1,735	14,16	-22,62	-15,87	6,11	2,05	116,56
SEB Choice Japan Chance/Risk Fund, EUR	-	-	0,395	17,37	-13,74	0,64	-0,71	-8,51	31,20
SEB Choice North America Chance/Risk Fund, EUR	-	-	2,954	13,58	-14,1	-2,52	2,78	-4	154,43
SEB Asset Selection Fund, EUR	-	-	14,653	7,70	3,6	4,79	6,43	-	1413,76
SEB Choice Asia Small Caps ex. Japan Fund, EUR	-	-	2,533	17,20	-32,22	-28,04	6,52	-3,04	52,36
SEB Corporate Bond Fund, EUR	-	-	1,318	3,09	-0,21	-1,87	6,58	2,05	330,47
SEB deLuxe - Multi Asset Balance	-	-	56,070	8,21	-10,07	-6,05	-	-	39,81
SEB deLuxe - Multi Asset Defensive Plus	-	-	56,360	3,87	-4,65	-3,69	-	-	60,16
SEB deLuxe - Multi Asset Defensive	-	-	53,240	N/A	-2,74	-3,29	-	-	125,78
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	-	-	2,271	19,99	-25,48	-22,41	-5,78	-5,74	153,96
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	-	-	2,467	25,10	-32,93	-19,4	0,83	-5,11	125,03
SEB Ethical Europe Fund, EUR	-	-	1,753	14,66	-18,41	-13,39	-4,04	-8,89	15,29
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	-	-	927,147	14,94	-19,68	-14,92	-4,03	-9,76	13,55
SEB Europe Fund, EUR	-	-	2,555	14,68	-19,05	-13,61	-2,91	-8,42	132,57
SEB Key Select, EUR	-	-	9,763	N/A	-3,72	-	-	-	83,94
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	-	-	0,621	12,13	-16,14	-6,9	1,38	-4,96	25,69
SEB Medical Fund, EUR	-	-	2,616	10,02	2,63	8,11	4,36	-1,32	20,86
SEB Nordic Fund, EUR	-	-	5,126	17,48	-28,23	-21,45	0,16	-3,75	64,94
SEB Russia Fund, EUR	-	-	8,421	23,90	-31,03	-16,02	8,13	-	341,00
SEB Short Bond Fund EUR	-	-	1,271	0,10	0,23	0,28	0,19	1,04	62,30
SEB Strategy Aggressive Fund	-	-	34,200	N/A	-20,26	-14,41	-	-	82,55
SEB Technology Fund, EUR	-	-	1,862	14,42	-8,95	1,58	9,51	-0,02	14,74
SEB Guarantee Fund 80, EUR	-	-	99,900	3,83	-1,68	-2,96	0,56	-	41,06
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	-	-	133,302	23,23	-26,22	-12,57	-	-	28,15
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	-	-	125,225	19,56	-27,01	-12,87	-	-	248,53
SEB Concept Biotechnology, EUR	-	-	31,430	16,75	-3,41	10,16	-	-	36,21
SEB High Yield, EUR	-	-	107,310	N/A	-2,54	-0,51	-	-	1508,69

* Vahendatavate fondide tagasisvõtmis- ja väljalaskehind saab vaadata www.seb.ee/fondidkursid. Fondide mahud on seisuga 31.08.2011.

Trigon Funds

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	5,08	5,23	5,18	22,86	-48,59	-42,05	-	-	16 264 755
Balkani Fond, EUR	6,50	6,73	6,60	27,16	-27,52	-26,79	-13,46	-11,98	8 592 430
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	8,38	8,64	8,55	16,53	-27,22	-24,13	9,16	-	8 629 118
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	3,38	3,50	3,43	22,77	-30,96	-31,55	-12,91	-15,37	6 096 516
Uus Euroopa Väärtsufond, EUR	9,73	10,08	9,88	15,29	-11,70	-6,95	0,38	-8,78	12 669 984
Venemaa Top Picks Fond, EUR	6,30	6,52	6,39	25,52	-29,19	-16,45	8,94	-	4 446 456

Trigon Alternative Funds

30.09

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Active Alpha Fond, EUR	7,91	8,15	8,07	-	-32,79	-22,51	7,83	-	12 179 913

Gala

12. oktoobril
Swissôtelis suures saalis

Äripäeva Kaubanduse TOPi võitjate autasustamine ja pidulik õhtusöök

- 19.00–19.30 Kogunemine ja tervitusjook
- 19.30 Lauda kogunemine
- 19.45 Avasõnad. Äripäeva pea-toimetaja Meelis Mandel
- 19.50 Eelroog
- 20.15 Lauakõne. Viru Keskuse juht Ants Vasar
- 20.40 Põhiroog
- 21.20 Majandus- ja kommunikatsiooni-ministri Juhan Partsi tervitus
- Eesti jaekaubandusettevõtete parimad
- Eesti hulgikaubandusettevõtete parimad
- Võitjate ühispildistamine
- 22.00–23.00 Magustoit, kohv, brändi, vestlemine

Äripäev Aeg on keeruline. Võimaldamaks meil kõigil siiski korra kokku tulla, on üksiku osaleja hind pidulikul õhtusöögil 69 eurot (+km). Kui ettevõttest osaleb kaks või rohkem inimest, on hind ühe inimese kohta 59 eurot (+km). Registreerimiseks helistage Annika Matsoni telefonil 667 0252 või saatke registreerumissoov aadressil registreerimine@aripaev.ee.

20. oktoobril Radisson Blu Hotel Olümpia

ÄRIPÄEVA SEMINAR

Kuidas tulla toime KONKURENTSI-ÕIGUSEGA?

Kuidas vältida tahtmatut kartellikahtluse alla sattumist? Konkurentide keelatud ja lubatud suhtlemine. Advokaadibüroo Raidla Lejins & Norcous vandeadvokaat **Tanel Kalas**

Mille eest ettevõtte töötajad konkurentidega suheldes vastutavad? Advokaadibüroo LAWIN Lepik & Luhaäär vandeadvokaat **Katri Paas-Mohando**

Millised on läbiotsitava õigused ja võimalused kartellikokkuleppe kahtluse korral? Advokaadibüroo Sorainen partner ja vandeadvokaat **Kaupo Lepasepp**

Mida konkurentsiamet kõige rangemalt jälgib? Konkurentsiameti peadirektor **Märt Ots**

Milline on prokuratuuri vaade viimase aja konkurentsioiguse kaasuste kohta? Riigi peaprokurör **Norman Aas**

Arutlusring

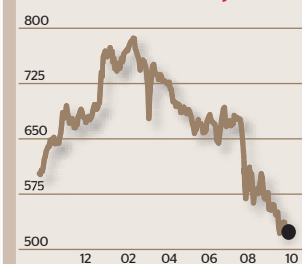
Äripäev Seminarisoodushind registreerumisel 13. oktoobrini **149 eurot** + km. Hiljem registreerujatele 199 eurot + km. Hind sisaldab hommikukohvi ja lõunapausi. Lisainfo ja registreerimine telefonil **667 0099** või **www.seminar.aripaev.ee**

Warren Buffett: Wall Street kindlasti ei tunne end armastatuna. Ma usun, et sellele on kaasa aidanud teatud retoorika.

Maaailma kuulsaim investor teeb jätkuvalt lobitööd president Barack Obama tagasivalimiseks, öeldes, et rikkad ei poolda uut maksu-muudatust.

525,75 -2,02% ▼

perioodi kõrgeim 786,42
perioodi madalaim 521,82

TÕUSJAD

Lundin Petroleum

128,30 SEK

+9,10%

BankNordik

5,56 DKK

+5,56%

Unibet Group

133,75 SEK

+2,88%

Björn Borg

37,80 SEK

+2,16%

Stockmann

14,28 EUR

+2,00%

TORM

7,20 DKK

+1,98%

↑ Norra naftatootja Lundin avastas naftavälja, mis kuulub Norra viie suurima leiu hulka. Suurima naftavälja leid pärast 1980ndaid pani firma aktsia rallima, aktsia tõusis kõigi aegade tippu.

Kriisitasemest odavamamad USA aktsiad

Langus USA aktsiaturgudel, mille käigus on kaduma läinud ligi 3 triljonit dollarit, on teinud aktsiad 25% odavamaks võrreldes viimase üheksa kriisi keskmise tasemega. Suhtarve ei ole tõstnud isegi firmade kasumi-prognooside vähendamine.

Hämmastavalt odavad aktsiad. Standard & Poor's 500 indeksisse kuuluvate ettevõtete aktsiate ettevaatav kasumi-hinna suhe on kukkunud 10,2ni. Võrdluseks: alates 1957. aastast on kõigi majanduslanguste keskmine tulemus 13,7.

See on seda tähelepanuväärsem, sest analüütikud on enda prognoose kärpinud. Keskmiselt on kasumiprognose vähendatud 2,6%, 110,79 dollarini aktsia kohta, mis on suurim kaheksanädalane langus pärast 2009. aastat.

Turuosalised on aktsiahindade liikumise suhtes eri meelt. Optimistid väidavad, et isegi kui firmade kasumid tuleval aastal ei kasva, on aktsiad ikkagi odavad. Pessimistid vaidlevad vastu, et analüütikud on alles hakanud prognoose alandama ja aktsiad muutuvad kallimaks siis, kui USA sisemajanduse koguprodukt kahanema hakkab.

Prognoositakse rekordilist kasumit ja majanduslangust. "Me näeme kasvust tulenevaid hirme," ütles Bloombergile Legg Masoni portfelli-haldur Wayne Lin. "Küsimus on selles, kui palju on sellest sisse hinnatud. Ma usun, et kui meil ei tule kaksiklangust ja kasumid püsivad muutumatuna, on praegune hinnatase mõistlik. Turg juba ootab neid alandamisi."

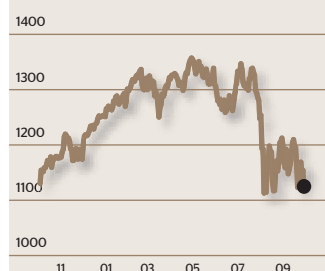
Praegu prognoosivad Wall Streeti analüütikud, et kasumid kasvavad sel aastal 17%, rekordilise 99,17 dollarini aktsia kohta, ja tõusevad ka järgmisel aastal. Samas on viimasest kriisist näha, et analüütikud ei lõpetanud prognooside alandamist 2009. aastal veel kaks kuud pärast seda, kui S&P 500 kukkus 12 aasta madalaimale tasemele.

Keege ei tea praegu, mis tuleb, kuid Bloombergi küsitlusest selgub, et koguni kolmandik investoreid arvab, et maailm vajub tuleva aasta jooksul majanduslangusse.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Ä Tegija
S&P 500
1131,42 punkti

Allikas: Yahoo! Finance

„Keskmiselt on kasumiprognose vähendatud 2,6%, 110,79 dollarini aktsia kohta, mis on suurim kaheksanädalane langus pärast 2009. aastat.

Ä IPO

Vene firmad tahavad Moskva asemel Londoni börsile

President Dmitri Medvedevi plaan muuta Venemaa pealinn globaalseks finantskeskuseks võib läbi kukkuda, sest üha suurem hulk ettevõtteid eelistab enda väärtpaberid noteerida Moskva asemel Londoni börsil.

Venemaa suurim kullafirma viis oma aktsiad juulis Moskva börsilt Londonisse ning riigi suurim väetisetootja on kaalumas sama sammu. Maaailma suurima energiaekspordija ettevõtteid teenivad praegu tõusvate toorainehindade tõttu rekordilisi kasumeid, kuid üha suurem hulk firmasid eelistab noteerida aktsiad välismaal, et vältida kauplemisseisakuid, valuutakõikumisi ja regulatsioone, mis on Moskvast märksa jäigemad kui Euroopas.

Vene ettevõtete aktsiatega kauplemine Londonis on mahtude poolest Moskvat edestanud juba viimased 13 kuud ja erinevus saavutas kolme aasta rekordi augustis, kui Londoni kauplemismahud olid 50% suuremad.

"Me tõesti eelistame osta aktsiaid Londonist," ütles Bloombergile Santa Fes baseeruva Thornburg Investment Managementi portfelli-haldur Lewis Kaufman. "Venemaa ambitsioonid kapitaliturgudel ja üleüldisem valmidus mitmekesistada majandust on endiselt ajast maas," lisas ta.

Ä TULEMUS

Baltikal vaevaline müügi kasv

Septembris kasvasid Baltika jae- ja hulgimüük mõlemad ühe protsendi võrra. Käivet suudeti kasvatada vaid kahel turul – Eestis ja Lätis.

Baltika septembri konsolideeritud jaemüük ulatus 4,273 miljoni euron, mis on 1% enam kui eelmisel aastal. Müügipind vähenes samal ajal 6%.

Suurimad müügikasvud saavutati Balti regioonis, kus müük kasvas 11%, sealhulgas Eestis 15% ja Lätis 20%. Leedus vähenes müük 1% võrra. Ida-Euroopa regiooni müük vähenes septembris kokku 6%, sealhulgas oli jaemüük Venemaal 6% ning Ukrainas 5% väiksem kui aasta tagasi.

LANGEJAD

KappAhl

12,60 SEK

-9,35%

Ratos A

76,40 SEK

-5,68%

Stora Enso A

52,00 EUR

-5,15%

Ruukki Group

0,93 EUR

-5,10%

Nokian Renkaat

21,58 EUR

-4,43%

Viking Line

21,10 EUR

-4,03%

↓ Kreeka suutis taas korralikult aktsia- ja finantsturge loputada. Riik teatas, et ei täida selle ja tuleva aasta eelarve defitsiidi eesmärke, ja aktsiad Aasias, Euroopas ja USAs kukkusid kolinal.

Lindaliini eripakkumised

► Edasi-tagasi pilet täiskasvanutele

26 €

► lastele kuni 12 a.

13 €

► Seeriapiletitele

12 reisi 10 reisi hinnaga

(ei kehti economy seeriapiletitele)

Vaata ka teisi rallikad pakkumisi meie kodulehelt

Kohtume osturalliil
05-09. oktoober
Tallinna
Kaubamajas

Linda Line
EXPRESS